

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

БОЙЧУК СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА

УДК: 657.1.351

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
СИСТЕМА ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ
ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ
ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ С.В. Бойчук

Науковий керівник
Савченко Наталія Миколаївна,
кандидат економічних наук, доцент

Житомир – 2020

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Поліського національного університету

Рецензент: _____
(місце роботи, посада , підпис і прізвище та ініціали)

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

Голова комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту за
результатами попереднього захисту:

Протокол засідання кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та
аудиту № __ від _____ року.

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

д.е.н., проф. Мороз Ю.Ю.

(підпис)

« __ » _____ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Студент(ка) _____ захистив(ла) кваліфікаційну
(прізвище та ініціали)

роботу з оцінкою за шкалою ECTS _____, сума балів _____ за національною
шкалою з оцінкою _____

Секретар ЕК _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Бойчук С. В. Система обліку, оподаткування та оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Поліський національний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир, 2020.

Кваліфікаційну роботу присвячено розвитку обґрунтуванні теоретичних та організаційно-методичних положень, а також розробці практичних рекомендацій з системи обліку, оподаткування та оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг.

У кваліфікаційній роботі узагальнено, що реалізація як складник загального процесу відтворення є завершальним етапом руху продукції зі сфери виробництва до сфери споживання. Будь-яка продукція проходить декілька етапів починаючи з виробництва та закінчуючи реалізацією її на ринку.

Під час дослідження обґрунтовано характеристику діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні. Розглянуто стан господарської діяльності ДП «Грозинське» та ефективність його функціонування. Досліджено поняття доходів за МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів з клієнтами» та ННП(С)БО 10 «Доходи».

Сформовано модель формування і використання доходу підприємства. Обґрунтовано принципи формування доходів від реалізації продукції, робіт та послуг. Визначені проблеми визначення доходу від сільськогосподарської діяльності.

Виокремлено зі змісту облікової політики інформацію щодо обліку доходу від реалізації продукції. Сформовано загальну схем облікового процесу документального оформлення реалізації продукції, формування доходів та здійснення розрахунків з покупцями в ДП «Грозинське». Визначено особливості первинного оформлення доходу від реалізації сільськогосподарської продукції за напрямками її використання.

Виділено основні рахунки бухгалтерського обліку в процесі реалізації та сформовано схему обліку процесу реалізації. Удосконалено субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції» до рахунку 70 «Доходи від реалізації». Розроблено аналітичну картку обліку до рахунків 70121, 70122, 70123, 70124. Обґрунтовано показники для розробки оборотної відомості щодо обліку доходів від реалізації продукції.

Обґрунтовано сутність податку на додану вартість та його систему елементів. Виокремлено етапи первинного узагальнення розрахунків за ПДВ. Визначено етапи бухгалтерського обліку для мінімізації сплати податків, що є оподатковуваним доходом від продажу товарів, з метою вибору альтернативних схем податкового планування.

Ключові слова: дохід від реалізації продукції, виробництво, доходи, витрати, податки, сільськогосподарські підприємства, облік, оподаткування, оцінка ефективності

ABSTRACT

Boychuk SV System of accounting, taxation and assessment of efficiency of formation of incomes from realization of production, works and services. - Manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 071 - accounting and taxation. - Polissya National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr, 2020.

Qualification work is devoted to the development of substantiation of theoretical and organizational and methodological provisions, as well as the development of practical recommendations for the system of accounting, taxation and evaluation of the effectiveness of income generation from sales of products, works and services.

Qualification work is devoted to the development of substantiation of theoretical and organizational and methodological provisions, as well as the development of practical recommendations for the system of accounting, taxation and evaluation of the effectiveness of income generation from sales of products, works and services.

In the qualification work it is generalized that realization as a component of the general process of reproduction is the final stage of movement of production from the sphere of production to the sphere of consumption. Any product goes through several stages, starting with production and ending with its sale on the market.

During the study, the characteristics of the activities of agricultural enterprises in Ukraine are substantiated. The state of economic activity of SE "Grozynske" and the efficiency of its operation are considered. The concept of income under IFRS 15 (IFRS 15) "Revenue from agreements with customers" and NNP (S) BU10 "Revenue" is studied.

The model of formation and use of the income of the enterprise is formed. The principles of income generation from sales of products, works and services are substantiated. Problems of determining income from agricultural activity are identified.

Information on accounting for income from sales of products is separated from the content of the accounting policy. The general schemes of the accounting process of documenting the sale of products, the formation of income and settlements with customers

in the SE "Grozynske" were formed. The peculiarities of the initial registration of income from the sale of agricultural products by areas of its use are determined.

The main accounts of accounting in the process of realization are allocated and the scheme of accounting of process of realization is formed. Sub-account 701 "Income from sales of finished products" has been improved to account 70 "Income from sales". The analytical card of the account to accounts 70121, 70122, 70123, 70124 is developed. Indicators for development of the circulating information concerning the account of incomes from sale of production are proved.

The essence of value added tax and its system of elements are substantiated. The stages of the initial generalization of VAT calculations are singled out. The stages of accounting are defined to minimize the payment of taxes, which is taxable income from the sale of goods, in order to select alternative tax planning schemes.

Keywords: sales revenue, production, income, expenses, taxes, agricultural enterprises, accounting, taxation, efficiency assessment

ЗМІСТ

Вступ.....	8
Розділ 1. Теоретико-методичні основи системи формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг.....	11
1.1. Характеристика діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні.....	11
1.2. Формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг	18
Висновки до розділу 1.....	24
Розділ 2. Діагностика сучасного стану облікового забезпечення формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг та їх оподаткування	26
2.1. Облікове забезпечення формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг	26
2.2. Оподаткування операцій при реалізації продукції, робіт і послуг	33
Висновки до розділу 2.....	38
Розділ 3. Розробка облікового процесу та системи оподаткування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг.....	40
3.1. Оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг	40
3.2. Формування облікового процесу доходів від реалізації продукції, робіт і послуг	45
3.3. Удосконалення системи оподаткування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг	48
Висновки до розділу 3.....	54
Висновки.....	56
Список використаних джерел.....	59
Додатки.....	65

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних ринково-економічних умовах продаж продукції, яка є сільськогосподарською відіграє досить важливу роль, тому що продаж усього відтворювального процесу є завершальною стадією продукту від сфери виробництва до, відповідно, його споживання. Продукція, яку продає компанія, є основним джерелом доходу, що є основною метою її бізнесу. Тому виникає необхідність розгляду питань аналітичної оцінки продажів та ведення бухгалтерського обліку в сільськогосподарському підприємстві, що дозволить поліпшити виробничий процес та збільшити дохід суб'єктів бізнесу.

Доходи від реалізації продукції компанії виступає джерелом власних коштів, необхідних для ведення фінансово-господарської діяльності та функціонування підприємства в цілому. Їх відсутність призводить до боргів, які в кінцевому підсумку можуть призвести до фінансової кризи та банкрутства підприємства . Збільшення фінансових ресурсів значною мірою визначає темпи економічного розвитку суб'єктів господарювання та поліпшення умов життя. Факторами, що впливають на фінансові результати в підприємствах сільськогосподарського господарства, можуть мати існуючий порядок їх формування та використання, зміни у виробництві в аграрному секторі, ефективність фінансового управління господарствами тощо.

При дослідженні системи бухгалтерського обліку, оподаткування та оцінки ефективності формування доходу від реалізації продукції, робіт та послуг такі національні вчені, як М. Т. Білуха, В.К. Савчук, Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Ткаченко С. Ф. Голов, М. В. Дубініна, М. В. Кужельний та ін. Нормативне регулювання продукції сільськогосподарського виробництва викликало активну наукову дискусію щодо формування доходів і витрат проводили Л.В. Гуцаленко, М.Я. Дем'яненко, Л. К. Сук, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, М.М. Коцупатрий, В.Б. Моссаковський М. Ф. Огійчук.

Мета кваліфікаційної роботи є теоретико-методичне дослідження основ формування практичних рекомендацій з обліку, оподаткування та оцінки

ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг сільськогосподарських підприємств, обґрунтування напрямів їх удосконалення.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- обґрунтувати характеристику діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні;
- дослідити систему формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг;
- ознайомитись з обліковим забезпеченням формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг;
- розглянути систему оподаткування операцій при реалізації продукції, робіт і послуг;
- здійснити оцінку ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг;
- обґрунтувати формування облікового процесу доходів від реалізації продукції, робіт і послуг;
- удосконалити систему оподаткування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг.

Об'єктом дослідження є система обліку, оподаткування та оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг сільськогосподарських підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-практичних основ системи обліку, оподаткування та оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг сільськогосподарських підприємств.

Основними джерелами інформації є законодавчі та нормативні акти України, монографічні дослідження, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем бухгалтерського обліку, матеріали українських та міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів, матеріали періодичних видань, стандарти та інші матеріали Ради з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Практичне значення дослідження зводиться до того, що на базі теоретичного вивчення та дослідження практичної діяльності ДП «Грозинське»

розроблені рекомендації з поліпшення чинної методики бухгалтерського обліку та оподаткування доходів від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг. Впровадження рекомендацій автора в практичну діяльність ДП «Грозинське» підвищить достовірність обліково-аналітичної інформації щодо доходів від реалізації продукції та забезпечить надання достовірної та якісної інформації за результатами внутрішньогосподарського контролю.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ

1.1. Характеристика діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні

Україна має великий потенціал для розвитку сільського господарства. Це пояснюється головним чином сприятливими природними умовами для сільського господарства: родючим ґрунтом та дуже сприятливим кліматом на більшій частині території країни. Сільське господарство в Україні є дуже перспективною сферою та виступає одним із лідерів експорту як продукції рослинництва, так і продукції тваринництва на світові ринки. Крім того, сільське господарство є головною рушійною силою розвитку економіки країни в цілому та забезпечує добробуту населення. Але, на жаль, ось уже кілька років цей сектор агропромислового комплексу почав занепадати, і його розвиток стримується через недостатню та неефективну державну підтримку. Це призводить до зменшення кількості сільськогосподарських підприємств (рис. 1.1).

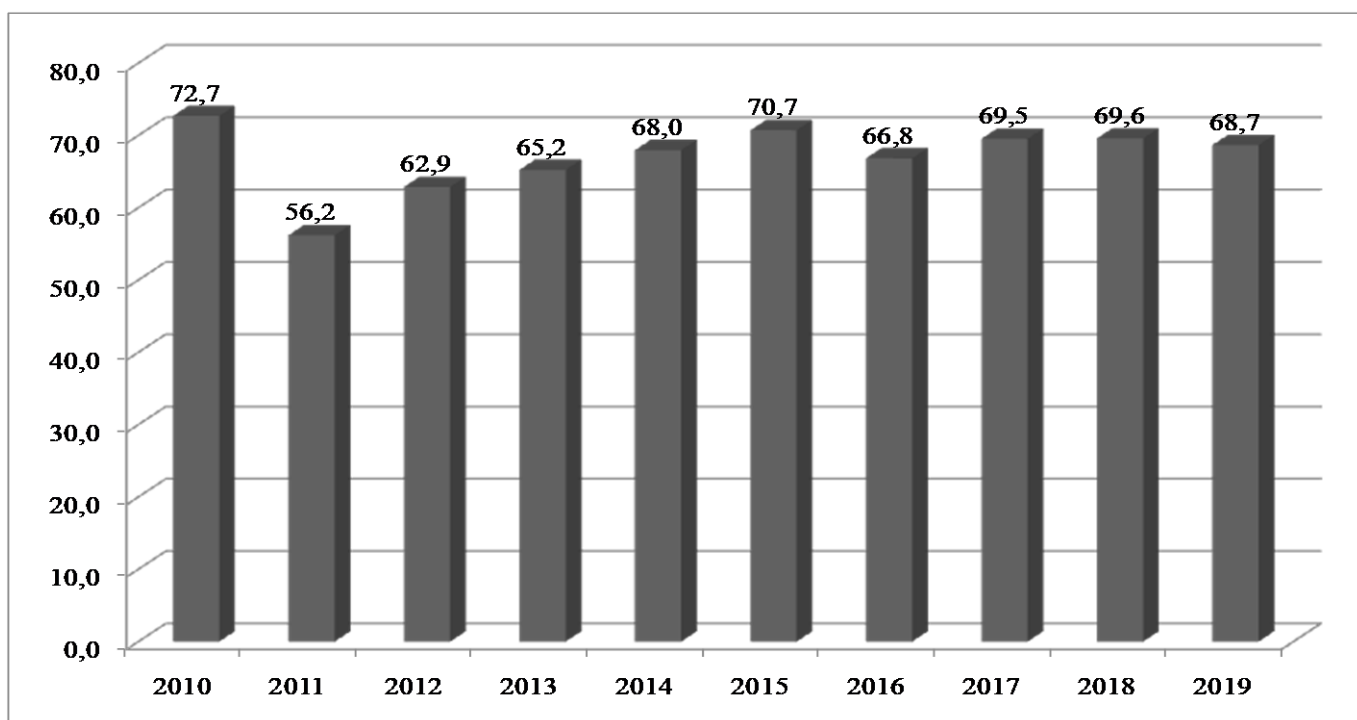

Рис. 1.1. Кількість підприємств сільського господарства у 2010-2019 роках (тис.од.)

Як свідчать, дані рис. 1.1. спостерігається у 2019 році відбулося зменшення підприємств сільського господарства на 9 одиниць, одна це не вплинуло на продовження збільшення обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) (рис. 1.2) та отримання чистого прибутку (табл. 1.1.).

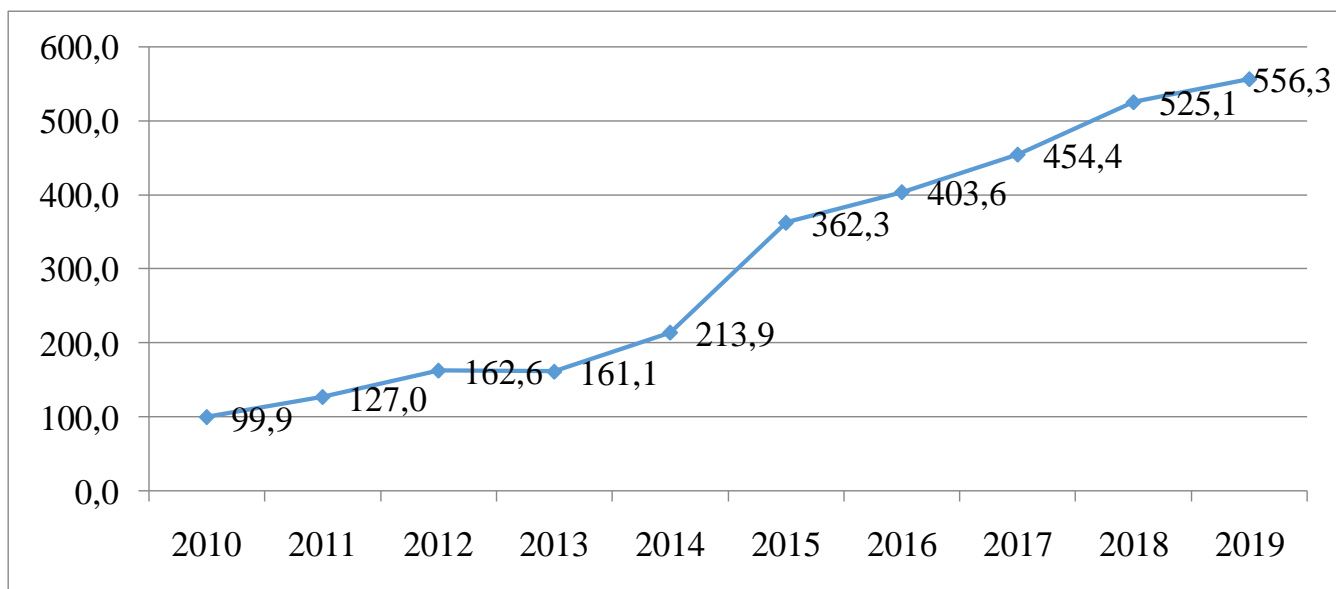

Рис. 1.2. Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств сільського господарства у 2010-2019 роках (млрд. грн..)

Таблиця 1.1

Чистий прибуток (збиток) підприємств сільського господарства
у 2010-2019 роках

Роки	Усього підприємства, які одержали				
	чистий прибуток (збиток), млрд.грн	прибуток		збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млрд.грн	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млрд.грн
2010	17,2	69,1	22,1	30,9	4,9
2011	25,3	83,3	30,2	16,7	4,9
2012	26,7	78,4	33,6	21,6	6,9
2013	14,9	80,0	26,2	20,0	11,3
2014	21,4	84,4	51,7	15,6	30,3
2015	101,9	88,7	127,5	11,3	25,6
2016	89,8	88,1	102,5	11,9	12,7
2017	68,2	86,5	88,7	13,5	20,4
2018	70,4	86,5	93,3	13,5	22,8
2019	92,8	83,3	115,2	16,7	22,4

Сільське господарство є стратегічно важливою галуззю українського національного господарства, яка забезпечує Україну продовольчою незалежністю та забезпечує зайнятість значної частини сільського населення, що не менш важливо.

Базою дослідження серед підприємств лісового господарства виступає ДП «Грозинське» Коростенського району Житомирської області.

Характеристика ДП «Грозинське» за кодами економічної класифікації представлено на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Характеристика ДП «Грозинське» за кодами економічної класифікації

Під час господарської діяльності в процесі виробництва відбувається постійна трансформація активів і, тим самим, будь-який актив, що є об'єктом може мати два джерела фінансових: власні і залучені. У процесі своєї виробничо-господарської діяльності ДП «Грозинське» використовує такі види ресурсів: фінансові; матеріальні; трудові (рис. 1.4).

На основі даних таблиці 1.2 та рис. 1.5-1.6 проаналізуємо показники балансу ДП «Грозинське».

Можна відмітити збільшення майже всіх вищеперелічених показників. Зменшенню підлягають такі показники як необоротні активи, оборотні активи, поточні зобов'язання відповідно на 1728 тис. грн., 426 тис.грн. та 847 тис. грн. За аналізований період зменшився власний капітал на 1307 тис.грн.

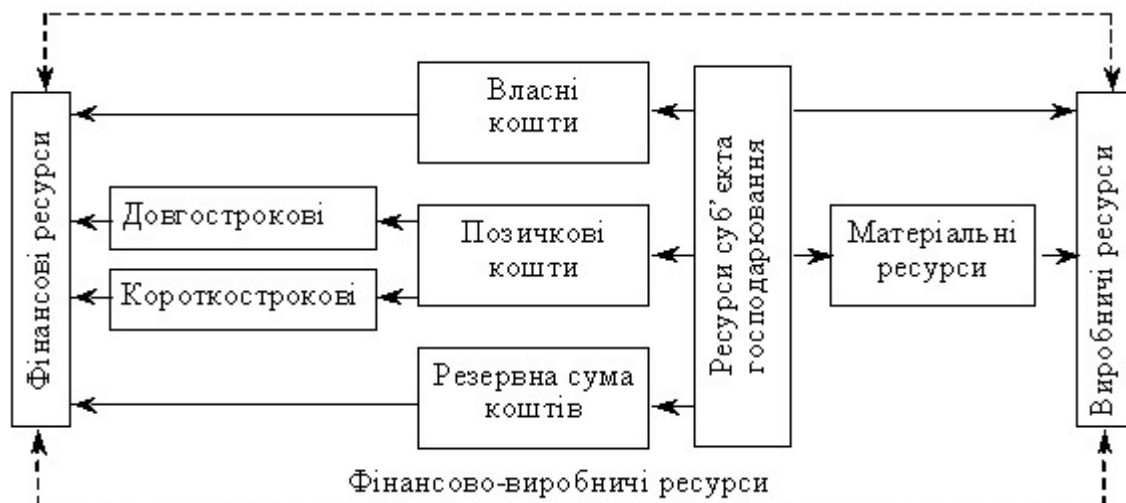

Рис. 1.4. Структура фінансово-виробничих ресурсів ДП «Грозинське»

Таблиця 1.2

Показники балансу ДП «Грозинське» (тис.грн.)

Розділи балансу	Роки			Відхилення 2019 до 2017 р.р. (+,-)
	2017	2018	2019	
I. Необоротні активи	11900,0	11003,0	10172,0	-1728,0
II. Оборотні активи	3562,0	2851,0	3136,0	-426,0
Всього по розділам активу	15462,0	13854,0	13308,0	-2154,0
I. Власний капітал	13675	12906	12368	-1307,0
III. Поточні зобов'язання	1787	948	940	-847,0
Всього по розділам пасиву	15462	13854	13308	-2154,0

Метою діяльності ДП «Грозинське» є отримання при здійсненні господарської діяльності прибутку. Однак, не можна отримати прибуток не витративши при цьому відповідної суми грошей. Для того, щоб забезпечувати зменшення вартості реалізованої продукції/товару, необхідно весь час здійснювати управління витратами, які утворюються при виробництві, прагнути до зменшення як прямих витрат, так і накладних витрат.

Досліджуючи дохід і витрати підприємства, проведемо аналіз їх структури і обсягу (табл. 1.3 і рис. 1.7-1.8).

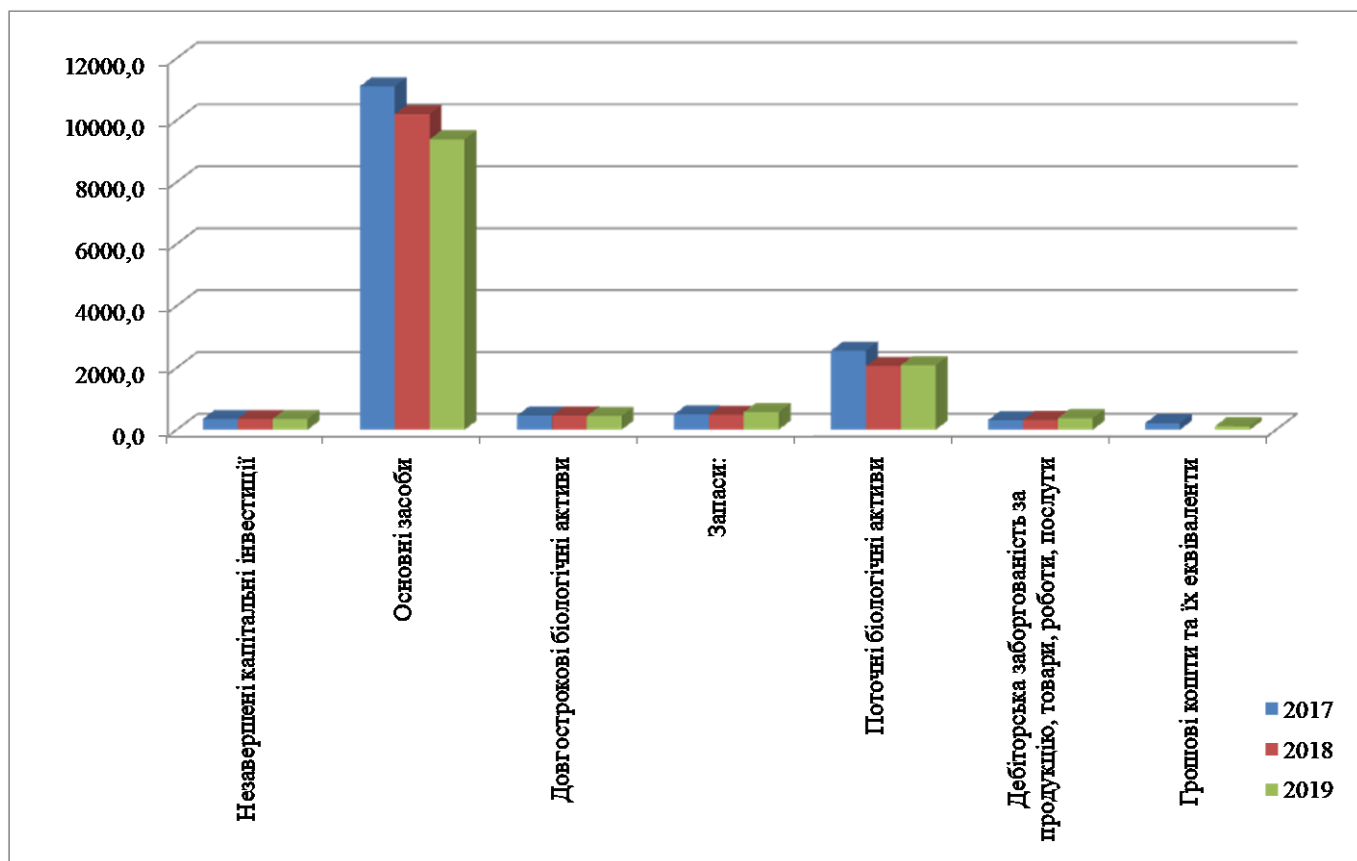

Рис. 1.5. Динаміка активів балансу ДП «Грозинське»
протягом 2017-2019 років (тис.грн.)

Таблиця 1.3

Характеристика результатів господарської діяльності ДП «Грозинське»
за 2018-2019 рр.

Назва статті	Роки		Відхилення 2019 до 2018 р.р.	
	2018	2019	(+,-)	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6027,0	4510,0	-1517,0	-25,2
Інші операційні доходи		96,0		
Інші доходи	758,0	745,0	-13,0	-1,7
Всі доходи	6785,0	5351,0	-1434,0	-21,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	7151,0	5385,0	-1766,0	-24,7
Інші операційні витрати	385,0	418,0	33,0	8,6
Інші витрати	18,0	86,0	68,0	377,8
Всі витрати	7554,0	5889,0	-1665,0	-22,0
Чистий збиток	-769,0	-538,0	231,0	-30,0

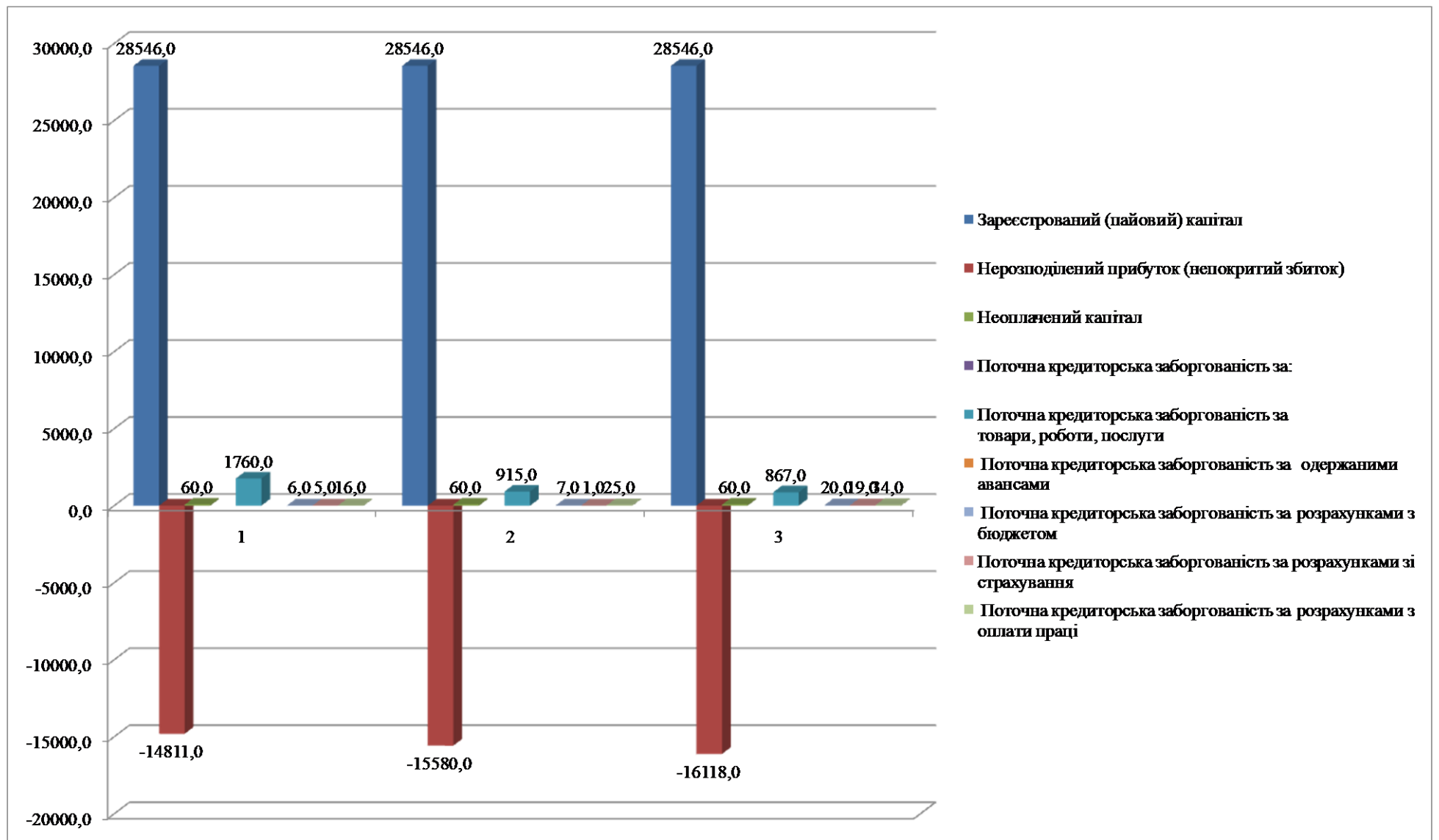

Рис. 1.6. Динаміка активів пасиву ДП «Грозинське»
протягом 2017-2019 років (тис.грн.)

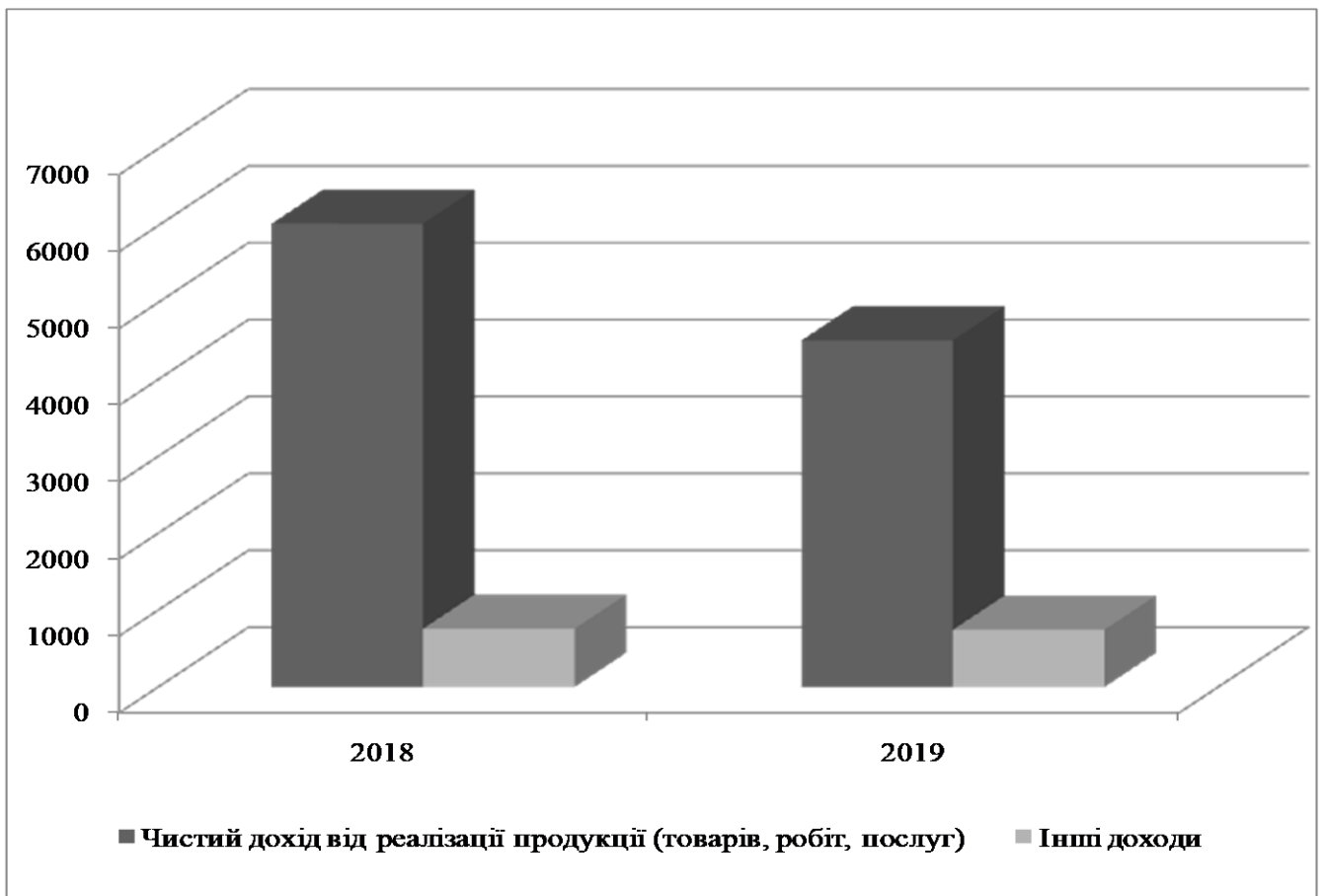

Рис. 1.7. Динаміка доходів ДП «Грозинське» за 2018-2019 рр.

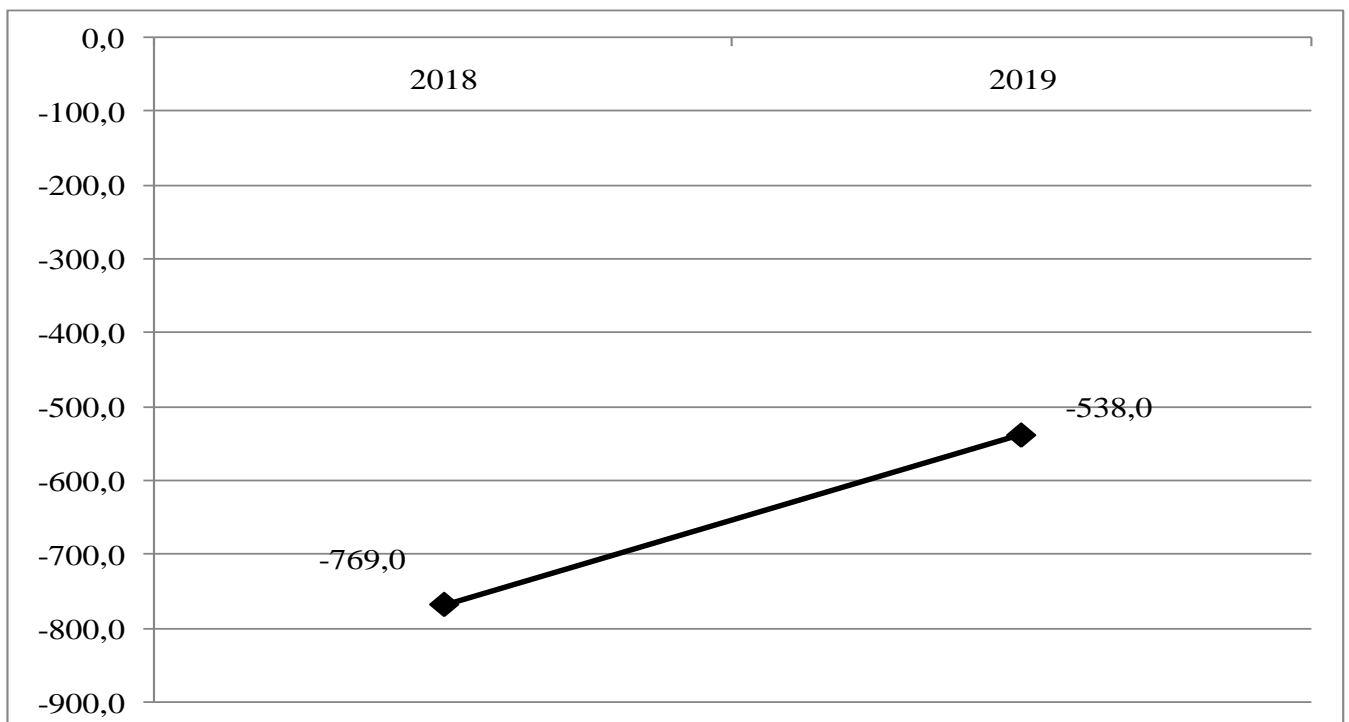

Рис. 1.8. Динаміка чистого прибутку (збитку) ДП «Грозинське» за 2018–2019 роки, (тис. грн.)

Отже, в цілому чисті доходи в 2019 році становили на 5351,0 тис.грн., при умові що за відповідний період витрати становили 5889,0 тис.грн, тобто дані свідчать про збитковість підприємства, яка у 2019 році дещо пішла на спад, тобто рухається в правильному напрямі для того щоб вийти зі збитковості.

1.2. Формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг

Важливим фактором розвитку будь-якого підприємства є грошовий потік, який перевищує витрати підприємства. Основним джерелом грошових надходжень для підприємств є дохід від реалізації продукції, який залежить від галузі, її розміру, впровадження науково-технічного прогресу, а отже, збільшення продуктивності праці, зменшення витрат та поліпшення якості продукції.

Необхідною умовою функціонування кожного економічного суб'єкта є формування оптимального доходу підприємств у розмірі, необхідному для покриття його поточних витрат, сплати податків та отримання прибутку, що дозволяє розширити відтворення.

Модель формування і використання доходу підприємства наведена на рис. 1.9.

В Україні дохід регулюється НП(С)БО15 "Дохід" і, відповідно до його ст. 5, визначається під час збільшення активу або зменшення зобов'язань, які зумовлюють збільшення власного капіталу (за винятком капіталу за рахунок внесків засновників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [42].

У міжнародній практиці при формуванні доходів від діяльності суб'єктів господарювання вони регулюються нормами МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами». Даний стандарт характеризує ціну операції як величину компенсації, яку суб'єкт господарювання очікує отримати право в обмін на передачу клієнтові обіцяних товарів або послуг за винятком сум, зібраних від імені третіх осіб (наприклад, деяких податків на продаж). Крім того, компенсація, яка обіцяна в договорі з клієнтом, може включати фіксовані суми, змінні суми або і ті й ті суми [26].

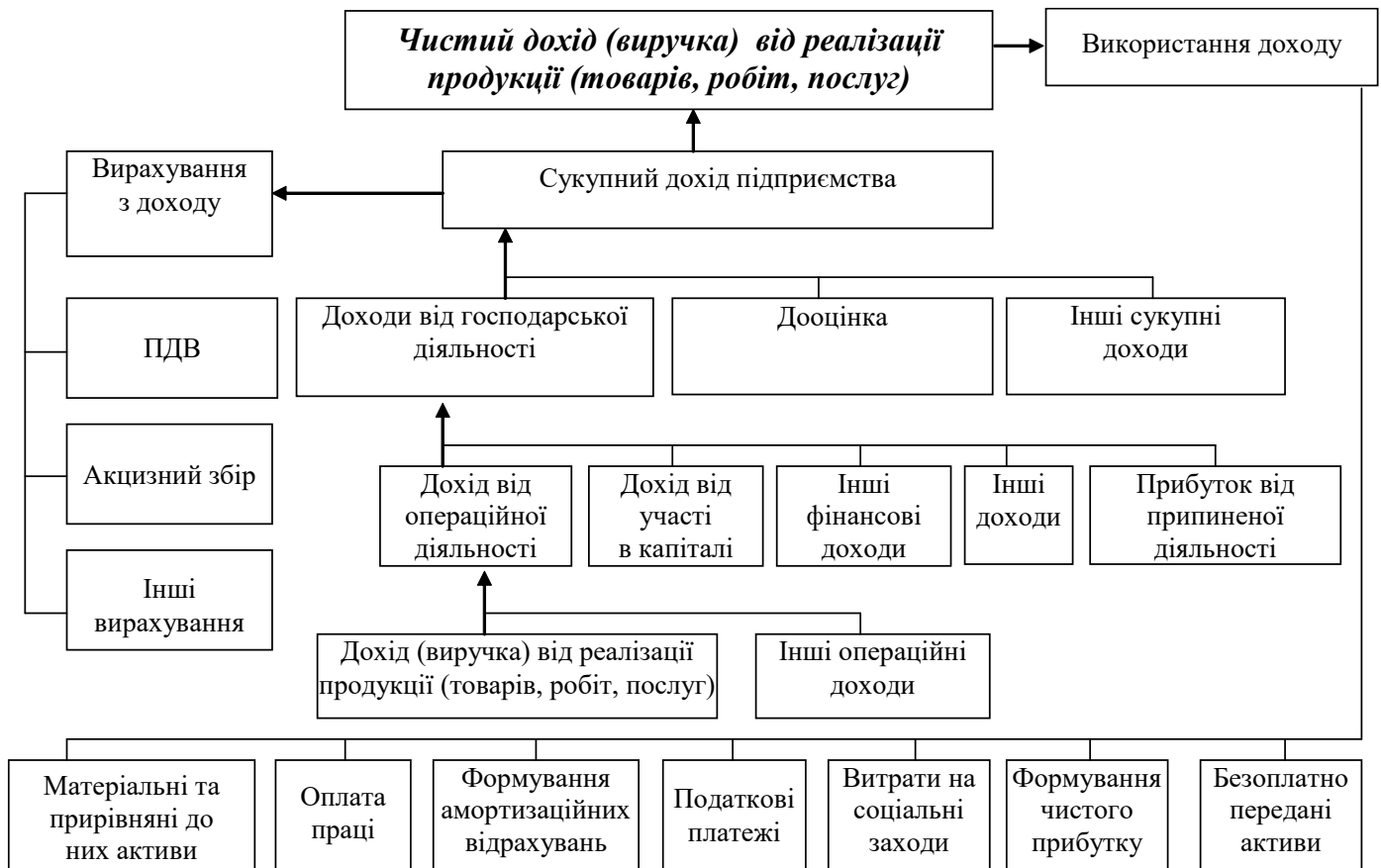

Рис. 1.9. Формування і використання доходу підприємства [27]

МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів з клієнтами» надає два визначення поняттю дохід (рис. 1.10).

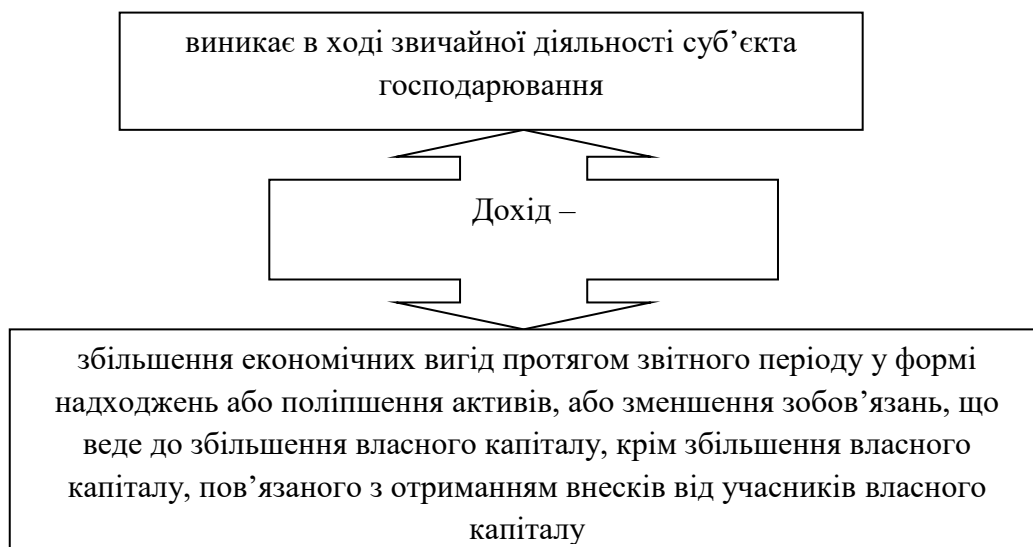

Рис. 1.10. Визначення поняття доходів за МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів з клієнтами» [42; 26]

Абсолютно новим у МСФЗ 15 є вимоги до обліку доходів, які представлені у вигляді так званої «п'ятикрокової моделі». П'ять основних кроків визнання виручки мають такий вигляд:

- Крок 1: Ідентифікація договору;
- Крок 2: Ідентифікація зобов'язань, що підлягають виконанню в рамках договору;
- Крок 3: Визначення ціни операції;
- Крок 4: Розподіл ціни операції на зобов'язання, що підлягають виконанню;
- Крок 5: Визнання виручки. Дохід від реалізації товарів визнається, коли підприємство реалізувала товар клієнту [26].

У п. 8 НП(С)БО 15 "Дохід" [26] наведено, що дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається в бухгалтерському обліку, якщо виконуються такі умови:

- ризики та винагороди, що передаються покупцеві, пов'язані з правом власності на продукцію (товари, інші активи);
- компанія більше не управляє проданою продукцією (товарами, іншими активами) і більше не контролює їх;
- розмір доходу може бути достовірно визначений;
- є впевненість, що операція збільшить економічні вигоди підприємства, і витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені.

Виходячи з цього, визнання доходу і його достовірна оцінка виступають необхідною інформацією для відображення її у формуванні фінансовій звітності. При визначенні доходу від реалізації продукції враховується одна з умов, а саме: передача покупцеві пов'язаних із правом власності на продукцію всіх ризиків і вигод.

Формування доходів від реалізації продукції, робіт та послуг здійснюється за принципами наведеними на рис. 1.11.

Дохід від реалізації продукції, робіт та послуг визнається в розмірі договірної (контрактної) вартості, яка була узгоджена але не менше ніж сума компенсації, яку можна отримати в будь-якій формі.

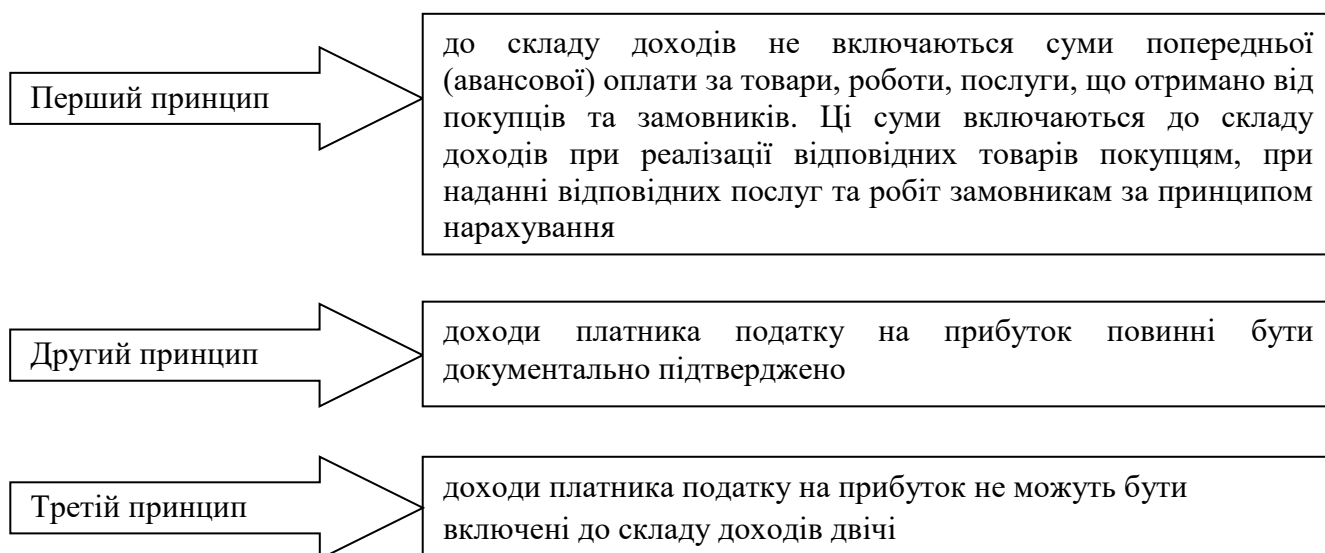

Рис. 1.11. Принципи формування доходів від реалізації продукції, робіт та послуг

Дослідження МСФЗ 15 встановило, що критерій визнання доходів від реалізації продукції визначає передачу покупцеві не всіх, а лише значних ризиків та вигод, пов'язаних із володінням продукцією (товарами) [26]. Наприклад, звичайні гарантійні зобов'язання продавця, які представляють ризик, пов'язаний з майновими правами продавця після продажу, не вважаються значним ризиком. Такі незначні ризики не заважають продавцю визнати дохід.

НП(С)БО 15 застосовується лише до доходів від звичайної діяльності. Однак цей Стандарт не застосовується до деяких доходів від звичайної діяльності, таких як доходи від оренди, доходи від будівельних контрактів та інші доходи, перелічені в п. 3 НП(С)БО 15. Виробничий процес сільськогосподарських підприємств складається з робіт, що виконуються в різні пори року. Він включає такі етапи робіт, як підготовка ґрунту, посів, догляд за врожаєм, збирання врожаю та ін. Кожен із цих комплексів включає безліч видів робіт. Тому бухгалтерія повинна надавати інформацію про хід виконаних сільськогосподарських робіт.

Податковий кодекс України визнає дохід як загальну суму доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманих (нарахованих) у звітному періоді у вигляді грошей, матеріальних чи нематеріальних, як на території України, її

континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони, так і за її межами [39].

Категорія доходу є однією з найскладніших в економіці. Це було предметом широких дискусій серед представників різних шкіл та галузей економіки. Сьогодні він залишається одним із найбільш суперечливих і вимагає більш глибоких та пояснень.

Погляди вчених на тлумачення змісту терміна «дохід» наведені на рис. 1.12.

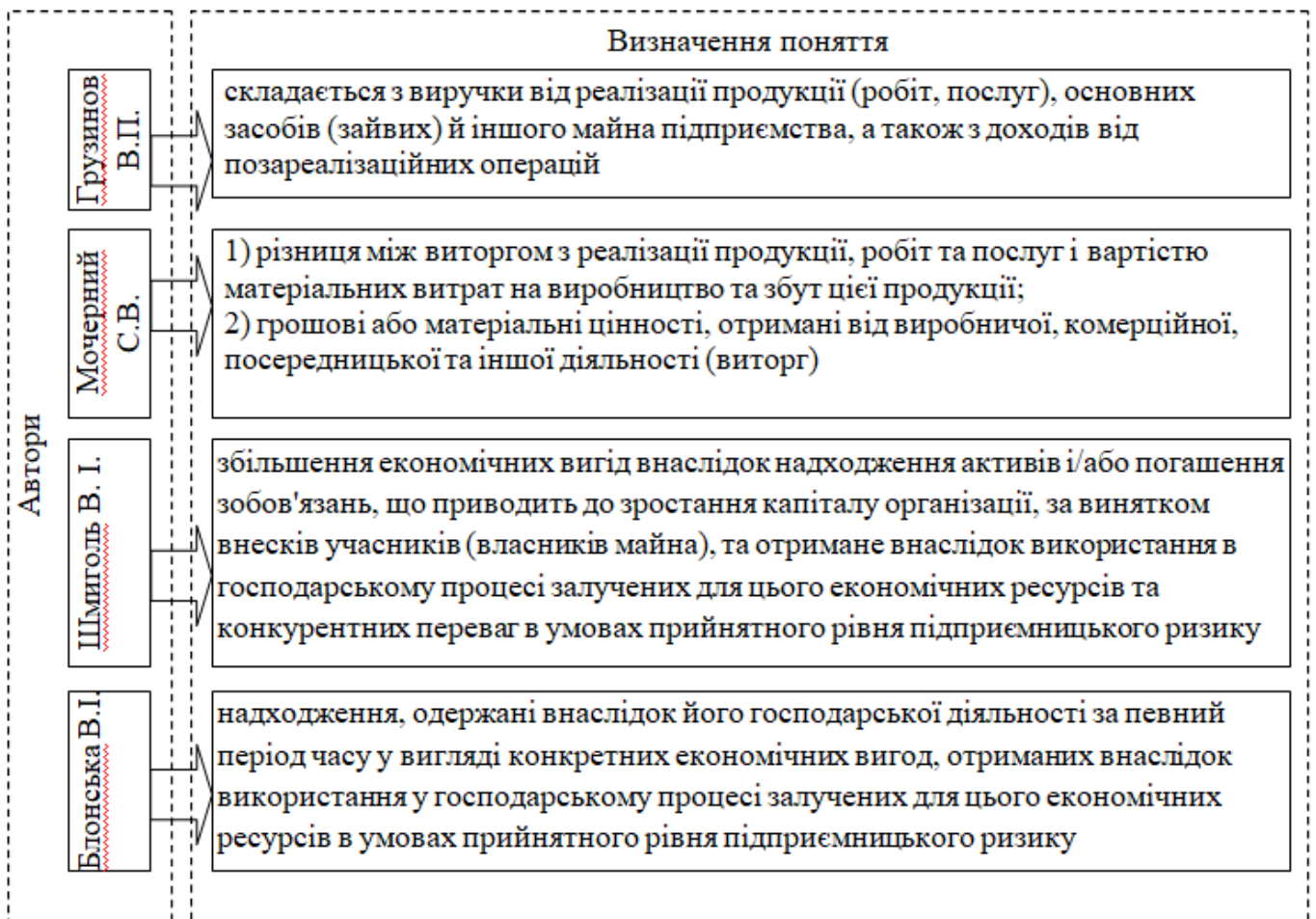

Рис. 1.12. Характеристика підходів вчених до трактування поняття «дохід»

Аналіз публікацій про доходи в науково-методичних виданнях дає підстави зробити висновок щодо відсутності єдиного підходу до трактування сутності цього поняття сучасними економістами. Натомість врахування сучасних тенденцій в теорії економіки та її практичне впровадження в господарську діяльність підприємств

дозволяє визначити найважливіші ознаки категорій доходів, які вписані в реальні економічні відносини суб'єктів господарювання:

1) дохід підприємства – це економічний результат його господарської діяльності за визначений проміжок часу, який визначається з метою встановлення чистого прибутку (збитку) за той самий період;

2) отримання доходу характеризується процесом отримання певних економічних вигод підприємством, спрямованим на збільшення власного капіталу;

3) дохід підприємства виступає результатом, який утворюється при використанні ним економічних ресурсів;

4) дохід характеризується специфічним рівнем діяльності підприємця, що знаходиться під загрозою зникнення;

5) рівень доходу компанії формується з урахуванням конкретного рівня конкурентних переваг, що впливають з його інноваційної діяльності;

6) формування доходу компанії тісно пов'язане з її конкурентною позицією на певному сегменті ринку товарів і послуг.

Для надійності роботи підприємства необхідна об'єктивна оцінка, яка кількісно визначає всіх суб'єктів бухгалтерського обліку в одній грошовій одиниці. Дохід визнається за справедливою вартістю отриманих активів (дебіторської заборгованості).

Теоретичним результатом дослідження є також дослідження, порівняльна характеристика та, зрештою, вдосконалення класифікації доходів. Це робиться шляхом введення особливостей групування залежно від галузі сільськогосподарського підприємства: дохід від виробництва продукції тваринництва, рослинництва, промислового виробництва, допоміжного та сервісного виробництва.

Під час узагальнення та об'єднання теоретичних основ та практики обліку доходів та посилення на НП(С)БО30 «Біологічні активи» дослідження зосередилися на трьох основних складових сільськогосподарського доходу (рис. 1.13).

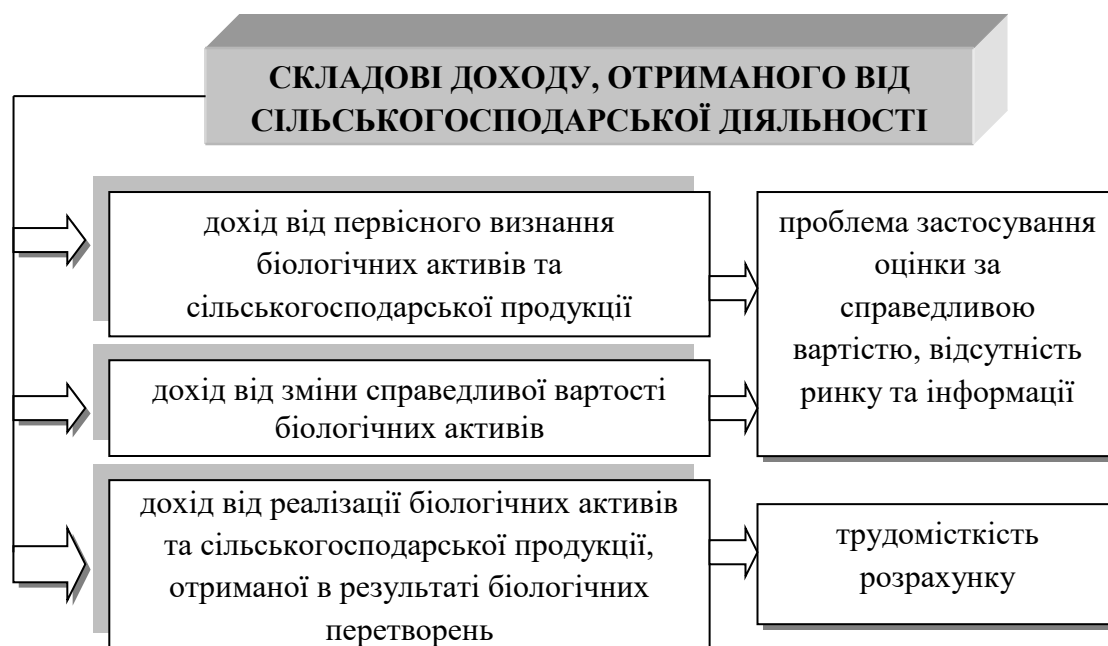

Рис. 1.13. Встановлені проблеми визначення доходу від сільськогосподарської діяльності [35]

Було встановлено, що дохід від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції визначається як різниця між справедливою вартістю отриманої продукції та / або додаткових біологічних активів та витратами, понесеними на виробництво цих біологічних продуктів та активів [35].

Отже, з розглянутих визначень доходу підприємства можна зробити висновок, що дохід підприємства є одним із найважливіших показників, що відображає його фінансовий стан, що відображає мету бізнесу.

Висновки до розділу 1

Сільське господарство є стратегічно важливою галуззю українського національного господарства, яка забезпечує Україну продовольчою незалежністю та забезпечує зайнятість значної частини сільського населення, що не менш важливо. Але, на жаль, ось уже кілька років цей сектор агропромислового комплексу почав занепадати, і його розвиток стримується через недостатню та неефективну державну підтримку. Це призводить до зменшення кількості сільськогосподарських підприємств спостерігається у 2019 році відбулося зменшення підприємств сільського господарства на 9 одиниць, одна це не вплинуло на продовження збільшення обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) (протягом 2010-2019 рр на 456,4 млрд грн) та отримання чистого прибутку у 2019 році 92,8 млрд грн..

В умовах самозабезпечення та самофінансування важливим завданням кожного сільськогосподарського підприємства є забезпечення максимального рівня прибутковості, розширення сфер доходу. Тому категорія доходу в ринковій економіці є вирішальною і є одним із найважливіших показників, що відображає його фінансовий стан, який відображає мету бізнесу. У той же час неможливо управляти доходами підприємств без якісної бухгалтерської підтримки. Саме в системі бухгалтерського обліку формується інформація про доходи, необхідна управлінському персоналу для виявлення резервів для розширення бізнесу, підвищення конкурентоспроможності та ефективності.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ ТА ЇХ ОПОДАТКУВАННЯ

2.1. Облікове забезпечення формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг

В обліку сільськогосподарського підприємства процес реалізації продукції є одним із останніх та вирішальних в оцінці ефективності роботи даного підприємства за рік. На ринку господарювання успішним просуванням продукції є за мінімальної собівартості та за максимальної ціни продажу на ту чи іншу продукцію, але в аграрному секторі відіграє важливу роль виробництво сільськогосподарської продукції, так як головним засобом виробництва продукції є земля, яка має різну продуктивність, територіальне розміщення та так як виробництво специфічне, тобто є живими організмами, залежить від природніх умов, що зумовлює сезонність виробництва. Ці фактори впливають на тривалість виробничих циклів, що призводить до необхідності розмежування витрат за видами культур, виробничими бригадами тощо. У сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, готова продукція отримується одноразово на рік в період дозрівання рослини, що призводить до жорстких умов організації обліку виручки від реалізації продукції та її зберігання.

Ведення обліку та складання фінансової звітності на ДП «Грозинське» здійснюється на підставі Наказу «Про облікову політику підприємства», в якому міститься розділ про облік доходів та фінансових результатів діяльності. В цьому розділі зазначаються основні положення організації обліку доходів на ДП «Грозинське»:

- а) відображається ділення доходів за кожною класифікаційною її групою;
- б) зазначаються умови визнання доходів та відображаються критерії оцінки на дату складання звітності;
- в) наводиться порядок і спосіб віднесення доходів підприємства і витрат на рахунок 79 «Фінансові результати».

Наказ на ДП «Грозинське» розробляється головним бухгалтером Чиж Н.М. та затверджується керівником підприємства Качусовим К. В. Тому, доцільно розглянути складові облікової політики щодо формування інформації про ведення обліку доходу від реалізації продукції (рис. 2.1).

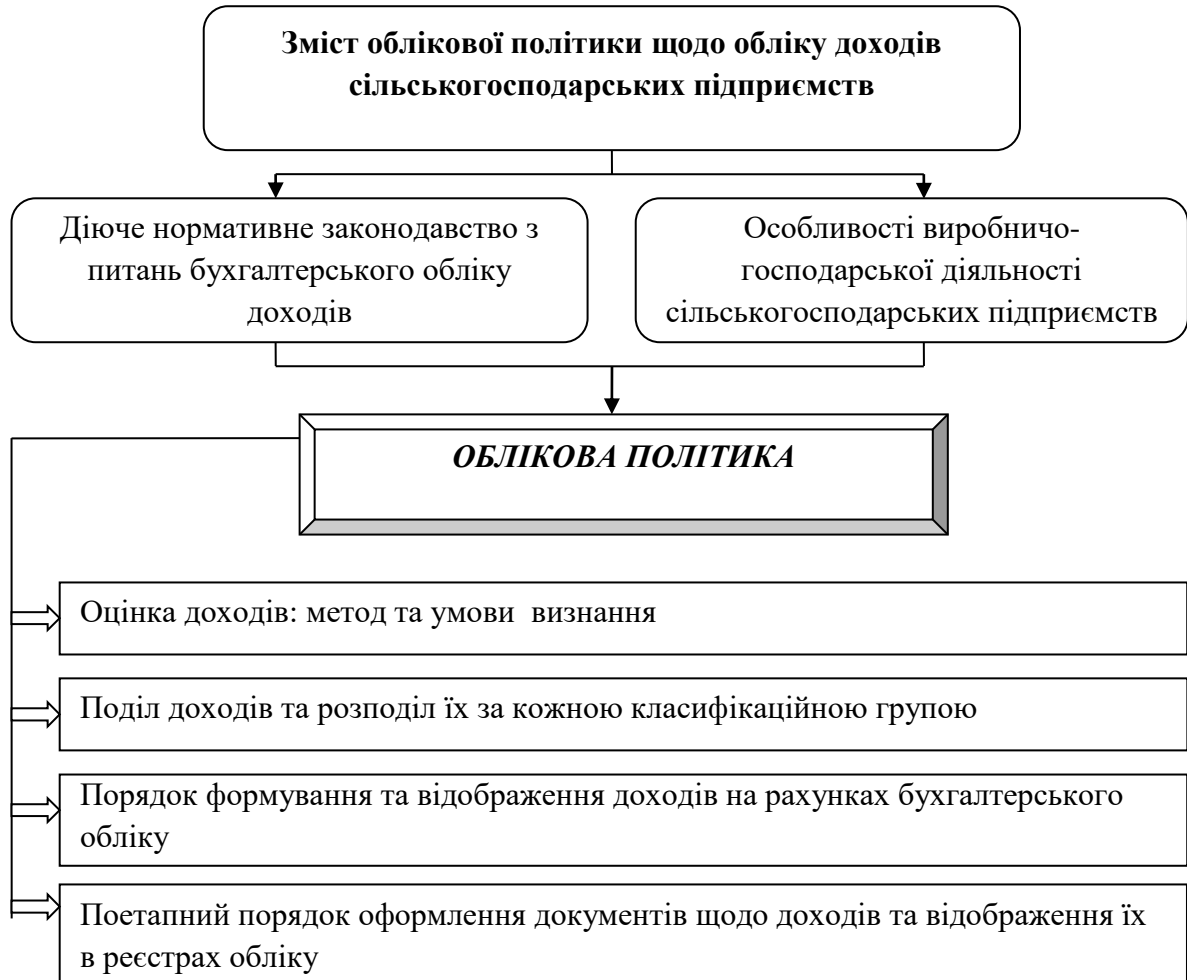

Рис. 2.1. Зміст облікової політики щодо обліку доходу від реалізації продукції

У частині, що стосується врегулювання доходів та фінансових результатів наказу "Про облікову політику підприємства", доходи від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнаються після виконання всіх відповідних умов:

- ризику та вигоди від передачі продуктів (товарів, інших активів) покупцеві;
- підприємство більше не управляє та не контролює продану продукцію (товари, інші активи);
- розмір доходу (доходу) може бути достовірно визначений;
- є впевненість, що під час здійснення операції збільшаться економічні вигоди

підприємства, а в той же час витрати, що понесені під час цієї операцією, можуть бути достовірно визначені.

Питання обліку доходів підприємства також повинні включати періодичність віднесення доходів до фінансового результату. Відповідно до принципу дотримання, компанія може розподіляти доходи на фінансові результати щомісяця або щокварталу.

Формування доходу від реалізації продукції (товарів) повинно контролюватися з моменту укладення договору купівлі-продажу. Особливу увагу слід звернути на своєчасність ціни на продукцію (товар), виходячи з конкретних ринкових умов, а також на розумне використання звичайних та трансфертних цін, а також на різні знижки, що надаються на ціну продукції (товарів).

При отриманні доходу проблематично визначити та оцінити дохід від наданих послуг. Отже, відповідно до п.10 НП(С)БО 15, дохід від надання послуг визначається на основі стадії завершення операції з надання послуг на звітну дату, якщо результат цієї операції може бути достовірно оцінений. [42]

Ступінь просування операції з надання послуг може бути визначена одним із методів, обраних самою компанією, а саме:

- експертиза виконаної роботи;
- визначення частки послуг, що виконуються на певний день, у загальному обсязі послуг, що підлягають виконанню;
- визначити частку поточних витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг, у загальній розрахунковій сумі цих витрат.

Сума витрат, понесених на певний день, повинна включати поточні витрати, які відображають обсяг послуг, що виконуються в той же день. Важливо, щоб після закінчення надання послуг (переходу права власності) сума доходу остаточно була визначена та уточнена. Дослідження показують, що більшість компаній використовують перший метод - при визначенні фактичного обсягу наданих послуг вони рідше використовують другий, а на практиці не використовують третій метод.

Відповідно до міжнародних стандартів компанії самостійно встановлюють дату продажу та належним чином обирають метод визнання доходу: метод

нарахування (на момент відвантаження) або касовий метод (коли кошти зараховуються на банківські рахунки, готівку). Відповідно до податкового законодавства України, згідно з правилами податкового обліку, датою збільшення доходу є число, що припадає на податковий період, в якому відбулася будь-яка з подій, що відбулися раніше:

- дата, на яку кошти покупця (замовника) зараховуються на банківський рахунок платника податків з метою оплати проданих товарів, у разі продажу товарів за готівку - дата, на яку вони оформляються в касі компанії письмовий стіл;
- дата відправлення товару, а для робіт (послуг) - дата фактичного виконання результатів робіт (послуг) платником податку.

Загальна схема обліку процесу документування збуту продукції, отримання доходів та розрахунків з покупцями наведена на рис. 2.2.

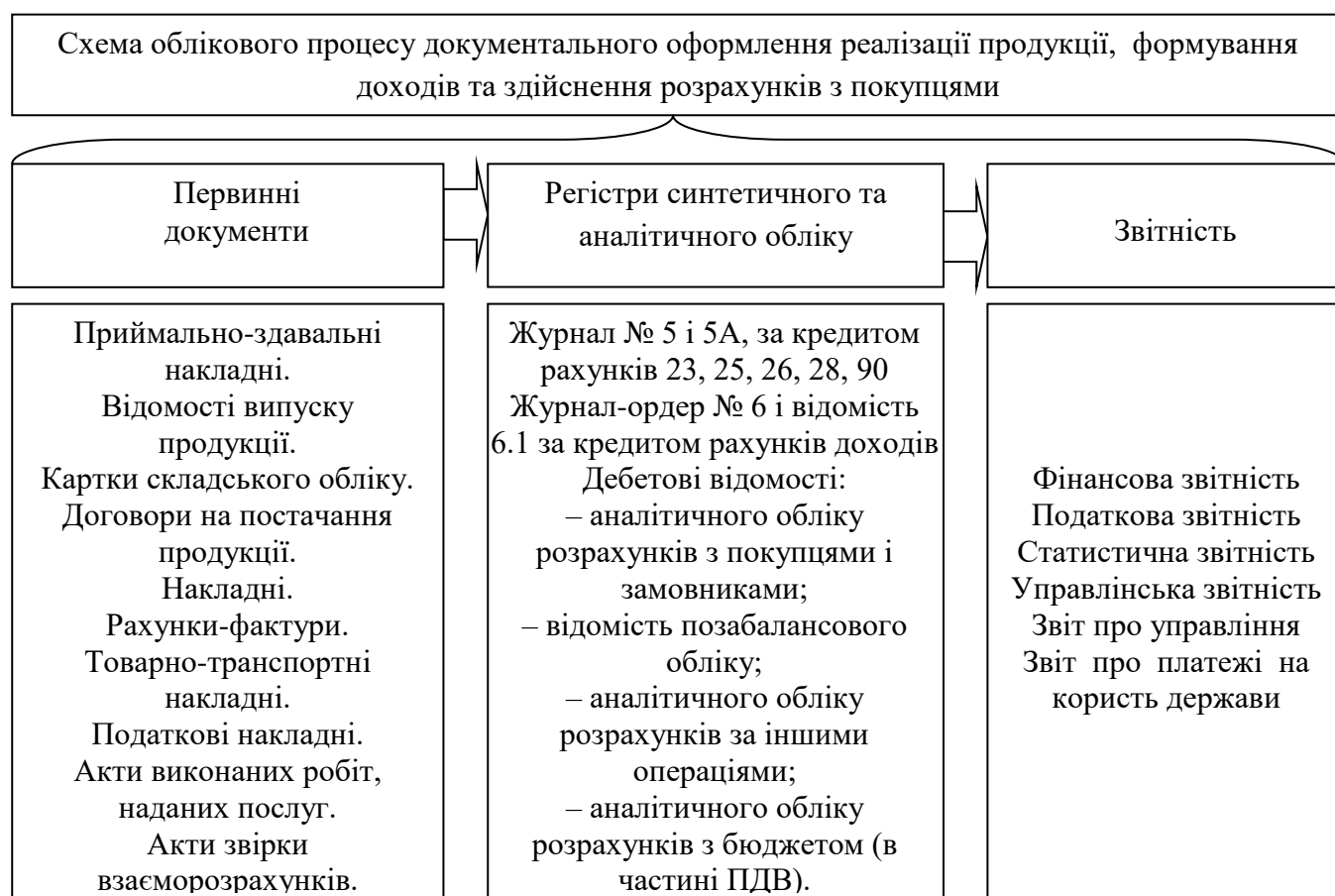

Рис. 2.2. Загальна схема облікового процесу документального оформлення реалізації продукції, формування доходів та здійснення розрахунків з покупцями в

Облік процесу реалізації здійснюється за допомогою рахунків бухгалтерського обліку, які наведені на рис. 2.3.

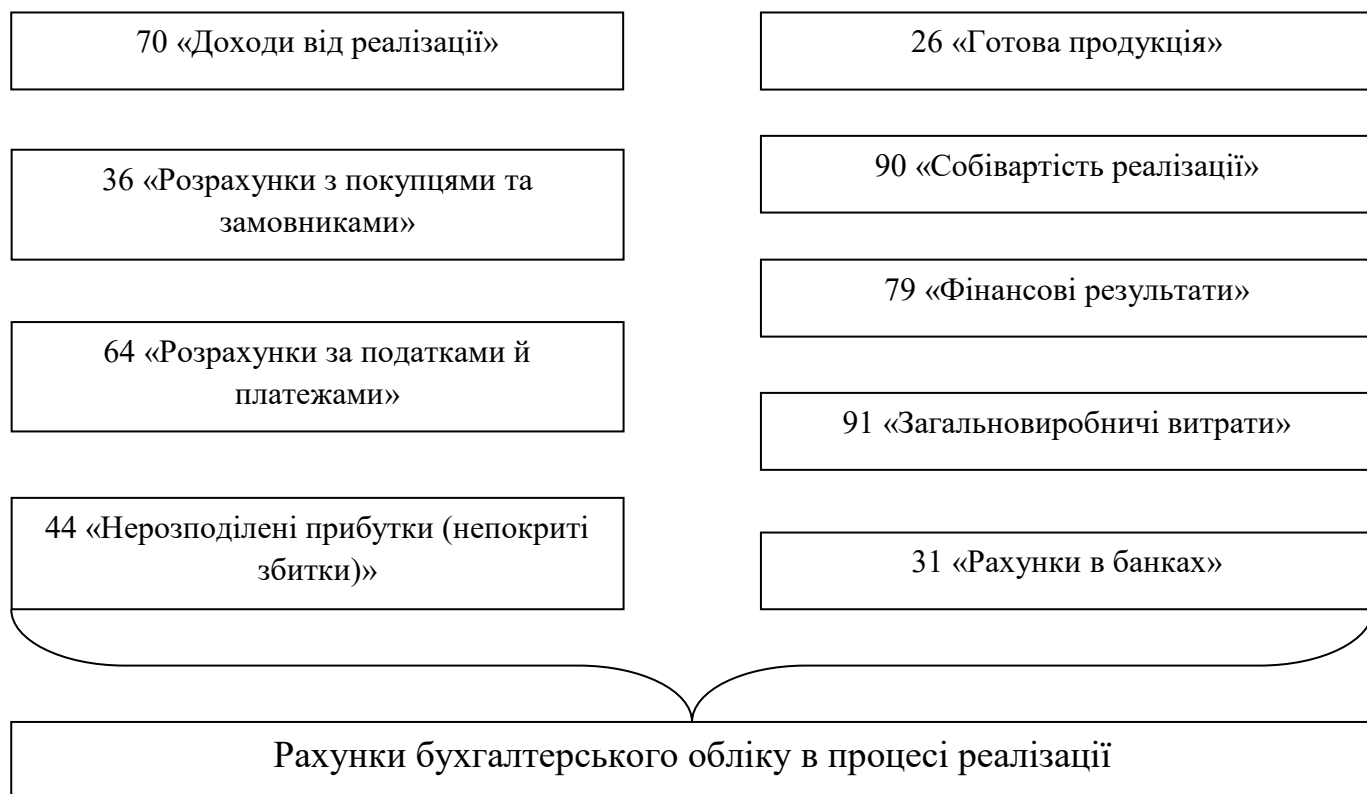
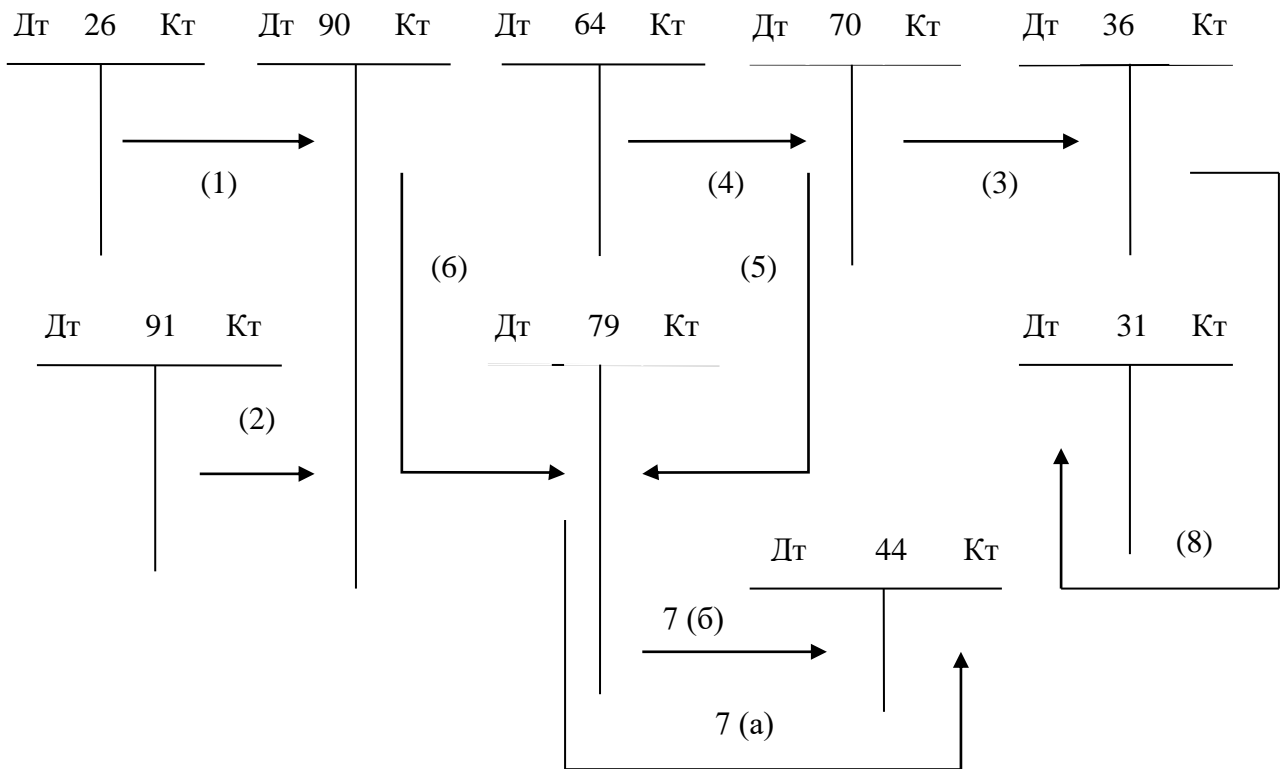

Рис. 2.3. Основні рахунки бухгалтерського обліку в процесі реалізації [38]

На основі наведених рахунків розглянемо на господарські операції з процесу реалізації (рис. 2.4).

Синтетичний облік доходів від реалізації продукції на ДП «Грозинське» ведеться на відокремленому рахунку 70 «Доходи від реалізації», який використовується для пооб'єктного обліку за окремими виділеними групами. Для обліку доходів від реалізації товарів передбачені субрахунки зображені на рис. 2.5.

Оскільки досліджуване підприємство самостійно приймає рішення, яке стосується ведення аналітичного обліку, відкриття рахунків третього і нижчих порядків, тому на нашу думку, доцільно до рахунку 701 «Доходи від реалізації готової продукції» ввести рахунки, які будуть рахунками третього порядку.

Пояснення:

- 1 – відображається виробнича фактична собівартість реалізованої продукції;
- 2 – формуються нерозподілені постійні загальновиробничі витрати;
- 3 – формується дохід (виручка від реалізації);
- 4 – відображається податок на додану вартість, інші податки і збори;
- 5 - списується чистий дохід (за мінусом податку);
- 6 - списується собівартість реалізованої продукції;
- 7 - списується фінансовий результат від реалізації (а - прибуток, б - збитки);
- 8 – відображається надходження виручки на рахунок в банку.

Рис. 2.4. Схема обліку процесу реалізації

Облік доходів від реалізації, який виступає аналітичним ведеться за видами (групами) продукції, товарів, робіт, послуг, збутовими регіонами та/або за іншими напрямками реалізації, які визначає саме підприємство.

Виплата натурою, тобто продукцією, заробітної плати працівникам, реалізація продукції за рахунок паїв та покупців залишаються важливими сферами використання сільськогосподарської продукції для підприємств аграрного сектору. Беручи до уваги специфіку потоку виробленої продукції, яка невід’ємно пов’язана із

сільськогосподарськими виробниками, ми вважаємо за доцільне вказати відповідну попередню реєстрацію доходу, що досліджується. Розглянемо первинний облік доходу від реалізації сільськогосподарської продукції за сферами їх використання [44] (рис. 2.6).

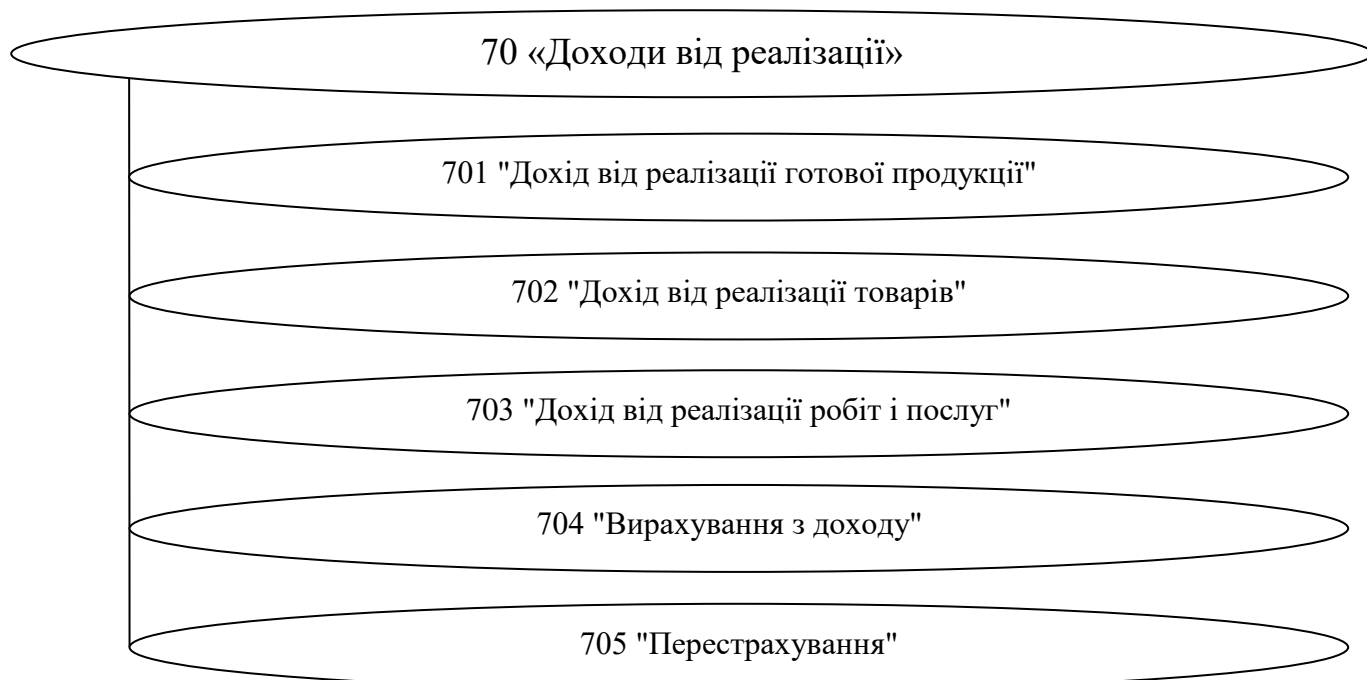

Рис. 2.5. Організація аналітичного обліку доходів від реалізації готової продукції в ДП «Грозинське»

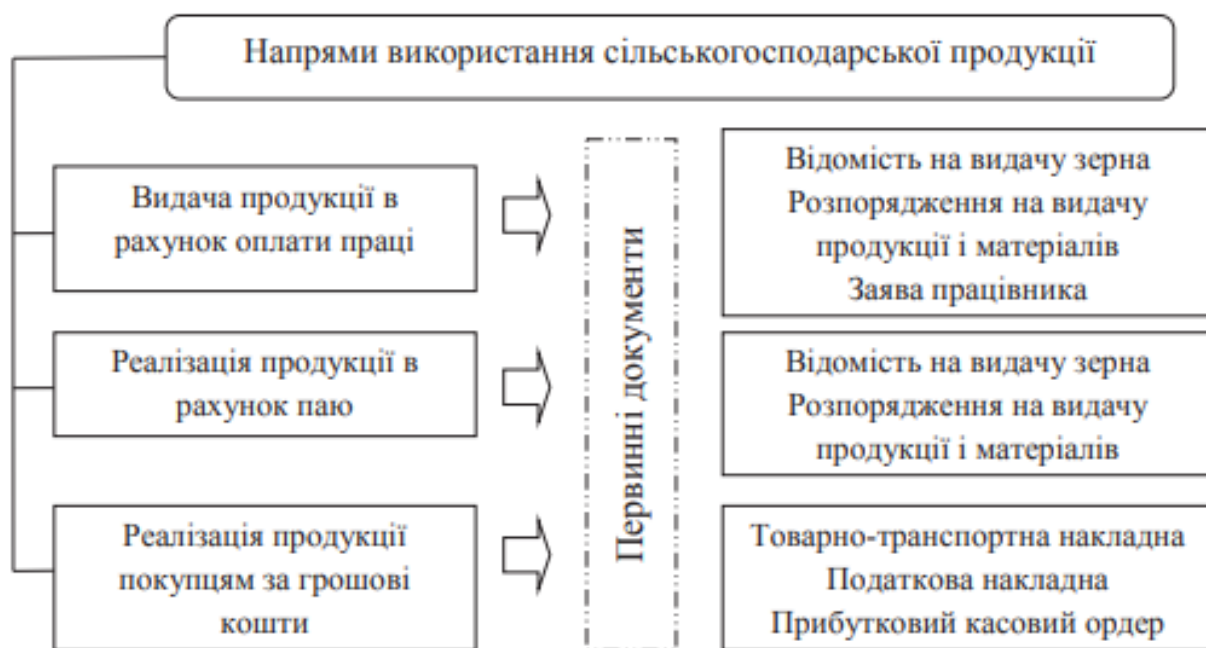

Рис. 2.6. Напрями використання сільськогосподарської продукції та відображення їх руху в первинних документах

Завершальним етапом процесу обліку доходів підприємства є їх узагальнення у звітності. Фінансова звітність - звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства [46]. Порядок відображення доходів у звітності регулюється НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 15 «Дохід» та порядком подання фінансової звітності, затвердженого Кабінетом Міністрів України та іншими документами.

Основною формою звітності, в якій відображаються суми доходів, є ф. № 2 «Звіт про сукупний дохід (Звіт про фінансові результати)», яка відображає фінансові результати (інформацію про доходи за звітний період та за аналогічний період попереднього року); величину сукупного доходу (розкриває інформацію про інший сукупний дохід та розрахунок його за період); елементи операційних витрат; розрахунок показників прибутковості акцій [35].

2.2. Оподаткування операцій при реалізації продукції, робіт і послуг

Облік для цілей оподаткування є невід'ємною частиною бухгалтерського обліку на підприємстві, оскільки забезпечує інформаційну базу для складання податкової звітності.

При здійсненні економічних відносин, які виникають при відносинах між державою та суб'єктами господарювання виникають податки.

Система елементів податку, який формує бюджет держави, при реалізації продукції, товарів, робіт та послуг наведена на рис. 2.7.

Кожен з об'єктів бухгалтерського обліку має свої особливості оподаткування. Те ж саме стосується і операцій від реалізації продукції, робіт та послуг. Тому розглядаючи систему оподаткування господарських операцій того чи іншого об'єкта слід зупинитися на основному податку, який має місце в діяльності майже кожного підприємства при реалізації продукції, робіт та послуг.

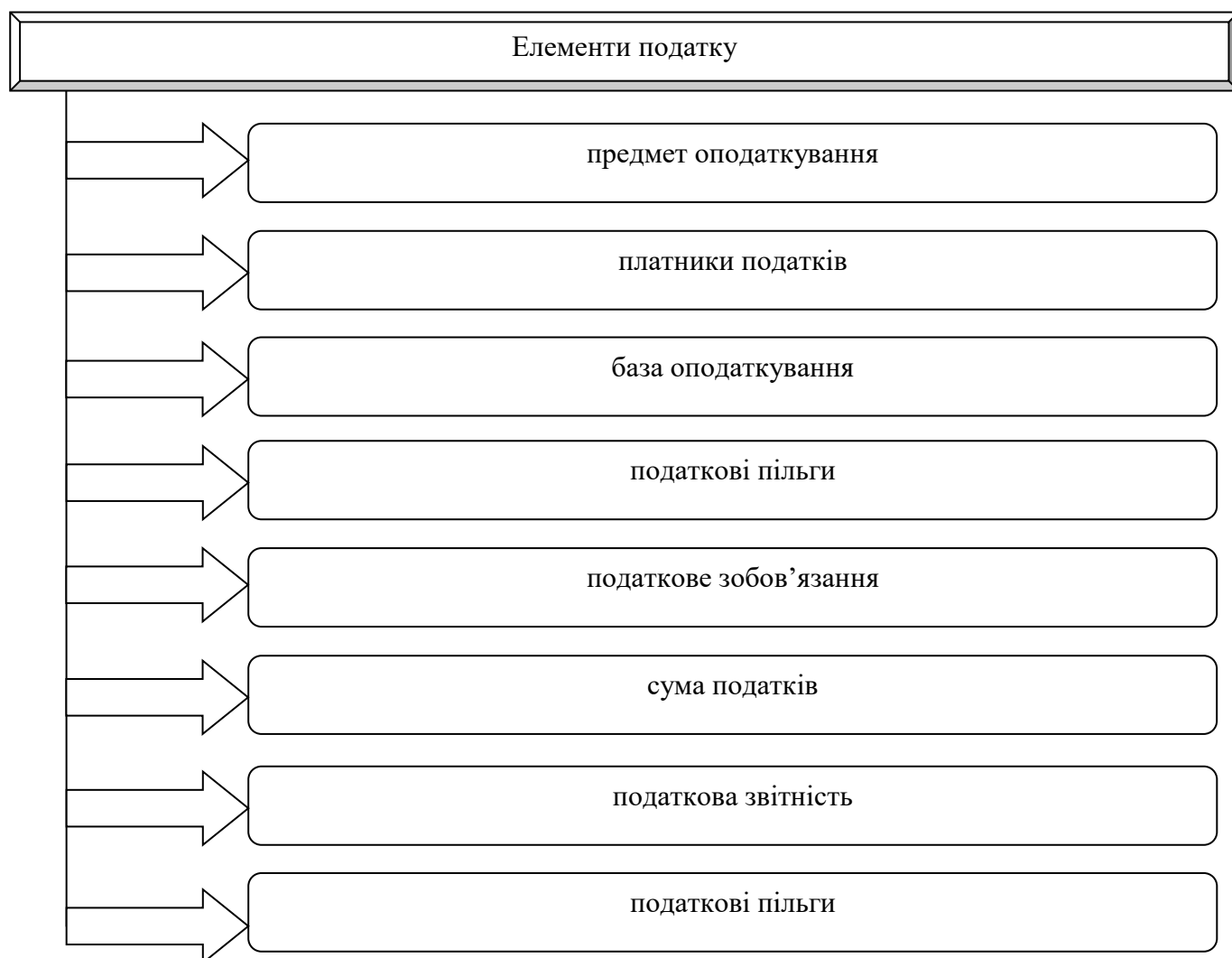

Рис. 2.7.. Система елементів податку

ПДВ – це непрямий податок, який входить в ціну в товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але зобов'язання щодо його перерахування до бюджету покладено на фізичних чи юридичних осіб, які здійснюють реалізацію товарів (робіт, послуг).

Одним із загальнодержавних податків, який забезпечує до державного бюджету стабільність грошових надходжень є податок на додану вартість (рис. 2.8). Але, на сьогодні та економічна ситуація, яка склалася в країні зумовлює реформування системи оподаткування і ти самим впливає на постійні зміни, які відбуваються у податковому законодавстві.

Економічна суть ПДВ полягає в тому, що саме податок з доданої вартості виступає частиною новоствореної вартості, що генерується на кожному етапі

виробництва або збуту, а його сума включається до ціни продажу товарів (робіт, послуг) і сплачується кінцевим споживачем. ПДВ нараховується на підставі кожної купівлі-продажу, від виробництва товарів до їх продажу. На кожному етапі сума ПДВ визначається як різниця між сумою податку, який сплачений споживачем товару, та сумою податку, сплаченого його виробником постачальнику сировини, робіт та послуг. У такому випадку на кожному етапі виробництва та торгівлі товарами компанія відшкодовує свої витрати та додає податок до нової вартості на підприємстві [41].

Рис. 2.8. Сутність податку на додану вартість

Характерними рисами обліку ПДВ:

- окремі правила походження та врегулювання податкового зобов'язання та податкових пільг - за принципом першої події або касовим методом (для деяких операцій платника податку);
- окремий первинний документ, що оформляє поставку товарів (робіт, послуг)
- податкова накладна, розрахунок виправлення податкової накладної (для внутрішніх операцій), митна декларація (на імпорт та експорт);
- окремі правила щодо зменшення та відновлення сум податкового зобов'язання та податкової пільги - згідно окремого базового документа (розрахунок коригувань до податкової накладної);
- окремий реєстр аналітичного обліку у вигляді реєстру виданих та отриманих податкових накладних;

- окрема форма декларації та, відповідно, додатки до неї [39].

Усі ці фактори, дозволяють зробити висновок про те, що в Україні існує автономна система інформації про складові ПДВ, відокремлена від бухгалтерського обліку [41].

Предметом оподаткування при обчисленні ПДВ є оборотний капітал, виділений на продаж продукції, товарів, робіт та послуг. Таким чином, при продажу товарів предметом оподаткування є не лише продаж товарів власного виробництва, а й придбаних товарів. При продажу робіт предметом оподаткування є витрати на будівництво, реконструкцію, науково-дослідні та інші виконані роботи, в тому числі ті, що виконуються економічно. При наданні послуг предметом оподаткування є витрати на послуги, що надаються у сфері автомобільного транспорту, вантажно-розвантажувальних робіт, комунікацій, побутових, рекламних та інших.

Базою оподаткування виступає договірна вартість продукції, товарів (послуг), що постачаються до підприємства, але не нижча за звичайну ціну, ціну придбання та залишкової вартості (це стосується основних засобів). Крім постачання товарів звичайного існують ще операції, які прирівняні до нього (умовне постачання), наприклад, переведення основних засобів до складу невиробничих, ліквідація основних засобів за самостійним бажанням, використання іншого майна не за господарським призначенням тощо [39].

Ставками ПДВ є [39]:

20% – основна ставка щодо більшості операцій постачання та для визначення “імпортного” ПДВ;

7% – використовується щодо лікарських засобів та медобладнання, медичних виробів;

0% – ставка ПДВ щодо експорту;

“без ПДВ” – існують операції звільнені від оподаткування взагалі (перелік таких товарів наведено в ст. 196 ПКУ).

Таким чином, відображення господарських операцій відбувається за допомогою первинних документів – накладних, рахунків, рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних, актів виконаних робіт тощо.

Податкова накладна є основним документом та підставою для розрахунку зобов'язань з ПДВ у зв'язку з поставкою (продажем) товарів (робіт, послуг) від продавця-платника ПДВ, і одночасно - документація, що підтверджує право на зарахування витрат сплати податкової пільги з ПДВ при придбанні товарів у покупця - платника податку [39].

Отже, податкова накладна не може існувати окремо від інших документів, що підтверджують факти з економічного життя підприємства. Слід зазначити, що лише особи, які зареєстровані як платники ПДВ, мають право виписувати податкові накладні. Підприємці, які перейшли на спрощену систему оподаткування, яка не передбачає сплати податку на продукцію та послуги або передбачає його нарахування за ставками, відмінними від 20%, 0% та 7%, втрачають право виписувати податкову накладну [39].

Усі податкові накладні підлягають реєстрації в одному реєстрі податкових накладних та у формі, що діє на дату реєстрації.

Підтвердженням продавця про те, що податкову накладну прийнято до Єдиного реєстру податкових накладних, є електронний чек у текстовому форматі, який надсилається в день здійснення операції.

Для отримання податкової накладної, яка є зареєстрованою в ЄРПН, як покупець, так і продавець надсилають електронний запит до єдиного реєстру податкових накладних, який отримує електронне повідомлення про реєстрацію накладної з ПДВ в єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) (витяг з одного реєстру податкових накладних) та податок на накладні в електронній формі.

Така податкова накладна вважається зареєстрованою в одному реєстрі податкових накладних та отриманою покупцем та продавцем. Датою та часом подання податкової накладної в електронній формі до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує створення та реалізацію податкової та митної політики держави, є дата та час, зафіксовані в реєстраційному посвідченні. Якщо надіслані податкові накладні не з'являються відповідно до вимог, у день здійснення операції продавцю або покупцеві надсилається електронне підтвердження в текстовій формі про їх неприйняття в електронній формі із зазначенням причин [39].

За відсутності підтвердження отримання або неприйняття на дату операції така податкова накладна вважається зареєстрованою в одному реєстрі податкових накладних. Нереєстрація платниками податку-продавця товарів (послуг) податкових накладних в ЄРПН не дає права покупцеві підраховувати суми податку на товари та послуги до податкової пільги та не звільняє продавця від зобов'язання визнати суму податку на товари та послуги, зазначену у податковій накладній, до суми податкового зобов'язання за відповідний звітний період.

Оскільки ПДВ включений у ціну проданих товарів, він є складовою ціни і може суттєво вплинути на загальний рівень цін. Збільшення ціни цього податку може призвести до зменшення попиту, оскільки ПДВ, який сплачує компанія, прямо пропорційний еластичності попиту на продукцію і обернено пропорційний еластичності пропозиції. Якщо попит та пропозиція, сформовані на ринку, дозволяють встановити ціну, включаючи ПДВ, на рівні, який відповідає потребам компанії в діючій діяльності, податковий тягар несе кінцевий споживач. За відсутності таких умов вартість ПДВ несе продавець товару (виробник). Тому для компанії важливо формувати ціну на товари (роботи, послуги), щоб сплачений податок не призвів до зменшення попиту, продажів та прибутку, перенаправлення оборотних коштів та майбутніх фінансових труднощів у веденні бізнесу.

Дослідження підтверджують складність ПДВ у всіх його проявах. ПДВ є найбюджетнішим податком, що підтверджує його фіскальну ефективність. Складовими частиною ПДВ є податкові зобов'язання з постачання товарів, податкові пільги при поставці товарів (послуг) та бюджетні зобов'язання з ПДВ.

Висновки до розділу 2

Ведення обліку та складання фінансової звітності на ДП «Грозинське» здійснюється на підставі Наказу «Про облікову політику підприємства», в якому міститься розділ про облік доходів та фінансових результатів діяльності.

Формування доходу від реалізації продукції (товарів) необхідно моніторити з

моменту укладання договору (контракту) купівлі-продажу. Особливу увагу необхідно приділяти обґрунтованості ціни продукції (товару), виходячи з конкретних умов ринку збуту, а також обґрунтованому застосуванню звичайних і трансферних цін, а також різного роду знижок, що надаються до ціни продукції (товару).

Синтетичний облік доходів від реалізації продукції на ДП «Грозинське» ведеться на відокремленому рахунку 70 «Доходи від реалізації», який призначений для пооб'єктного обліку за окремими групами.

Одним із загальнодержавних податків, який забезпечує до державного бюджету стабільність грошових надходжень є податок на додану вартість. Суть ПДВ полягає в тому, що саме податок з доданої вартості виступає частиною новоствореної вартості, що генерується на кожному етапі виробництва або збуту, а його сума включається до ціни продажу товарів (робіт, послуг) і сплачується кінцевим споживачем. ПДВ нараховується на підставі кожної купівлі-продажу, від виробництва товарів до їх продажу. На кожному етапі сума ПДВ визначається як різниця між сумою податку, який сплачений споживачем товару, та сумою податку, сплаченого його виробником постачальнику сировини, робіт та послуг. У такому випадку на кожному етапі виробництва та торгівлі товарами компанія відшкодовує свої витрати та додає податок до нової вартості на підприємстві.

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ ТА СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ

3.1. Оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг

Сучасний етап економічного розвитку ставить високі вимоги до оцінки ефективності управління доходами від операційної діяльності підприємств сільського господарства. Як відомо, вся поточна діяльність сільськогосподарських підприємств трансформується у конкретні показники, які є основою управлінських рішень. З набору показників важливо вибрати ті, які дійсно можуть сприяти ефективному управлінню [32].

Одним з основних показників, що характеризують діяльність сільськогосподарського підприємства, є обсяг виробництва продукції. Значення цього показника буде залежати від подальшої діяльності підприємства, в якій кількості воно буде реалізовувати продукцію, а отже, в якій кількості воно зможе задовольнити потреби населення та промислових підприємств. Рівень виробничих витрат, величина прибутку, рівень рентабельності, фінансовий стан підприємства, його платоспроможність та інші економічні показники також залежать від обсягу виробництва [32].

В першу чергу, здійснимо аналітичну оцінку обсягу продукції, яка була вироблена в досліджуваному сільськогосподарському підприємстві ДП «Грозинське» (табл. 3.1 та рис. 3.1).

Дані таблиці свідчать, що виробництво зернової продукції на підприємстві протягом останніх років рухається вгору. Так, у 2019 р. порівняно з 2017 р. виробництво збільшилось на 11,8 %, а порівняно з 2018 р. відбувся спад на 9,5 %. Негативна динаміка спостерігається у виробництві овса порівняно з минулими роками, яке значно зменшувалось з кожним роком. У 2019 р. порівняно з 2017 р. виробництво овса зменшилося у відсотковому значенні становить 29,1%, а порівняно з 2018 р. зменшилося на 23,8%.

Таблиця 3.1

Обсяг виробленої продукції в ДП «Грозинське», ц

Галузі та види продукції	Роки			Відхилення 2019 р. до 2017 р.	
	2017	2018	2019	тис.грн. (+,-)	%
Зернові та зернобобові, всього	11497	14199	12852	1355	11,8
з них:					
пшениця озима	1974	2150	2664	690	35,0
кукурудза на зерно	-	3267	-	х	х
жито	2520	2741	3297	777	30,8
овес	4843	4509	3436	-1407	-29,1
гречка	-	-	354	354	х
просо	2160	1515	3101	941	43,6
Насіння соняшнику	-	1571	-	-	-
Сіно	1300	2000	2000	700	53,8
Солома та полова культур зернових (без стебел кукурудзи)	2000	1000	2000	0	0,0
Комібкорми	-	-	1554	1554	х
Разом по рослинництву	14797	18770	18406	3609	24,4
Борошно, крупи та інші продукти переробки зерна	-	2041	1878	1878	х

Пшениця озима, жито, просо має тенденцію до збільшення: у 2019 р. порівняно з 2017 р. виробництво збільшилося, відповідно, на 35,0 %, 30,8 %, 43,6 %. до 2019 року гречка взагалі не вирощувалась. Насіння соняшнику вирощувалось тільки у 2018 році. Сіно мають тенденцію до збільшення. Так, у 2019 р. порівняно з 2017 р. його кількість зросла на 53,8 %. Комбікормів вироблено 1554 ц у 2019 році. Взагалі в галузі рослинництва в ДП «Грозинське» виробництво має динаміку до збільшення протягом 2017-2019 рр – 24,4 %. Однак, при порівнянні 2018-2019 років спостерігається зменшення виробництва рослинництва на 1,9 %. Борошно, крупи та інші продукти переробки зерна протягом 2018-2019 роки зменшилось на 8,0 %, при тому, що у 2017 р взагалі не вироблялось.

Щодо обсягів реалізованої сільськогосподарської продукції в підприємстві (табл. 3.2 та рис. 3.2) з'ясовано, що реалізація зернових у 2019 р. порівняно з 2017 р. збільшилася майже в половину (46,8 %) та у 2019 році становить 12336 ц., але якщо

порівняти дані 2019 р. з 2018 р. то у цьому разі різниця є більш значною: у 2019 р. реалізація зернових зменшилася на 29,28 %.

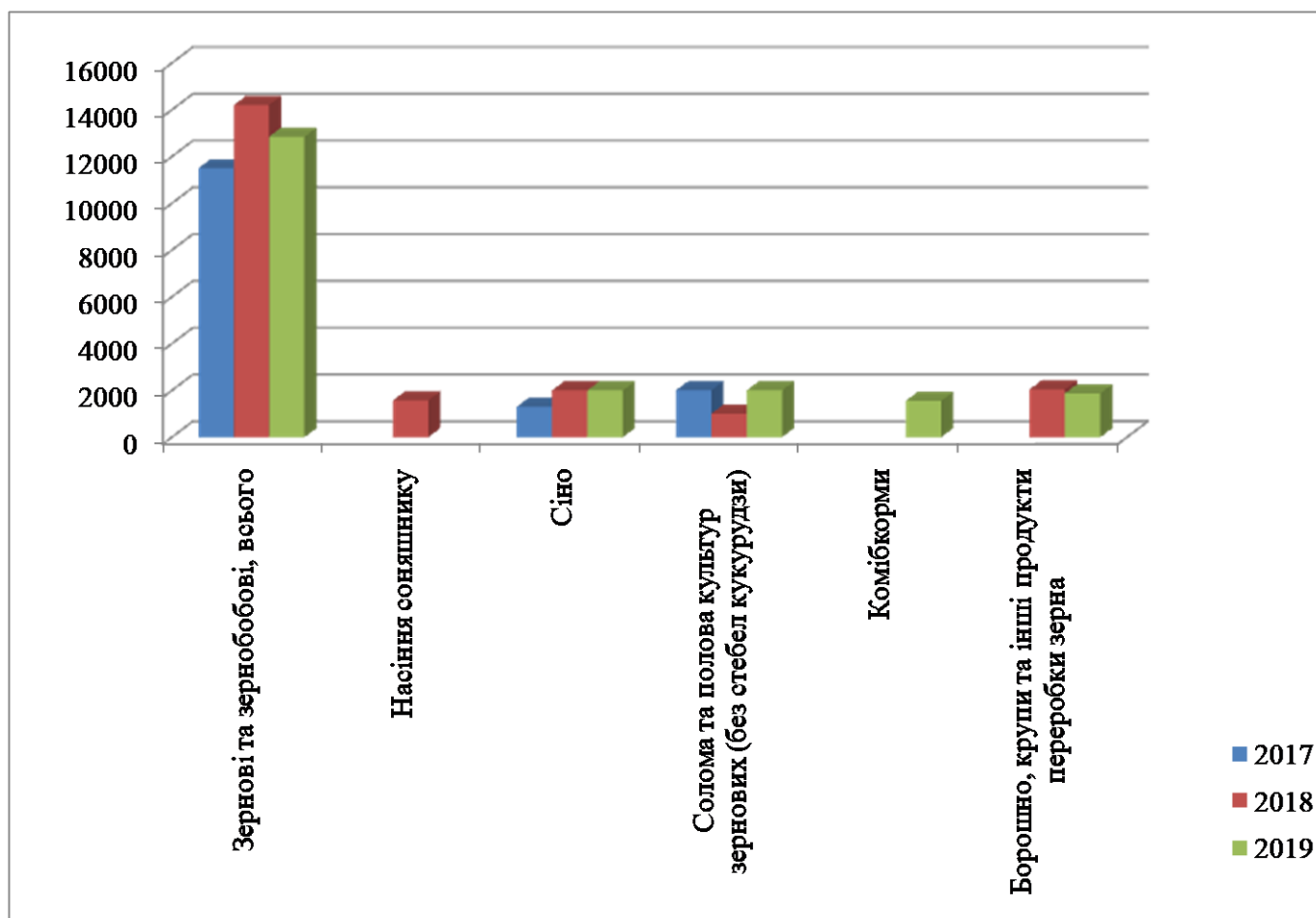

Рис. 3.1. Динаміка обсяг виробленої продукції в ДП «Грозинське» протягом 2017-2019 років, ц

У розрізі культур зменшення реалізації зернових у 2019 р. порівняно з 2017 р. відбулося в овса на 13,6 %. Найбільш позитивною є динаміка реалізації пшениці озимою, жита, проса порівняно з минулими періодами – вона значно збільшилася, відповідно, на 35,3 %, в 2 рази, в 3 рази. Сіно та комбікорми теж збільшилися протягом досліджуваного періоду, відповідно, на 78,5 % та на 1530 ц.

Якщо порівняти солому та полову культур зернових (без стебел кукурудзи) у 2019 р. із 2017 р., то реалізація зменшилась на 29,3 %. Узагалі реалізація продукції рослинництва в 2019 р. порівняно з 2017 р. збільшилась на 50,6 %, а порівняно з 2018 р., навпаки, зменшилася на 25,2 %.

Таблиця 3.2

Обсяг реалізованої продукції в ДП «Грозинське», ц

Галузі та види продукції	Роки			Відхилення 2019 р. до 2017 р.	
	2017	2018	2019	тис.грн. (+,-)	%
1	2	3	4	5	6
Зернові та зернобобові, всього	8424	17487	12366	3942	46,8
з них:					
пшениця озима	1894	2158	2562	668	35,3
кукурудза на зерно	-	3136	131	131	x
жито	1591	3379	3267	1676	105,3
овес	4045	5865	3495	-550	-13,6
гречка	-	-	228	228	x
просо	894	2652	2683	1789	200,1
Насіння соняшнику	-	1571	-	-	-
Сіно	1086	1831	1939	853	78,5
Солома та полова культур зернових (без стебел кукурудзи)	1898	2074	1342	-556	-29,3
Комібкорми	-	-	1530	1530	x
Разом по рослинництву	11408	22963	17177	5769	50,6
ВРХ	119	29	78	-41	-34,5
Разом по тваринництву	119	29	78	-41	-34,5
Борошно, крупи та інші продукти переробки зерна	-	1169	2325	2325	x

Реалізація великої рогатої худоби має тенденцію до зменшення. так у 2019 р. порівняно з 2017 р. реалізація зменшилася на 34,5 %, а порівняно з 2018 р. відбулося збільшення в більше 2,5 рази.

Отже, у досліджуваному підприємстві ДП «Грозинське» галузь рослинництва є основною, а галузь тваринництва – допоміжною. Виробничий напрям підприємства – зернові та зернобобові культури. Основний дохід (виручку) підприємство отримує від реалізації зернових культур та комбікорму. Асортимент продукції при реалізації є широким, тому це дає змогу досліджуваному підприємству зменшувати через недоотримання прибутку від основної діяльності рівень ризику.

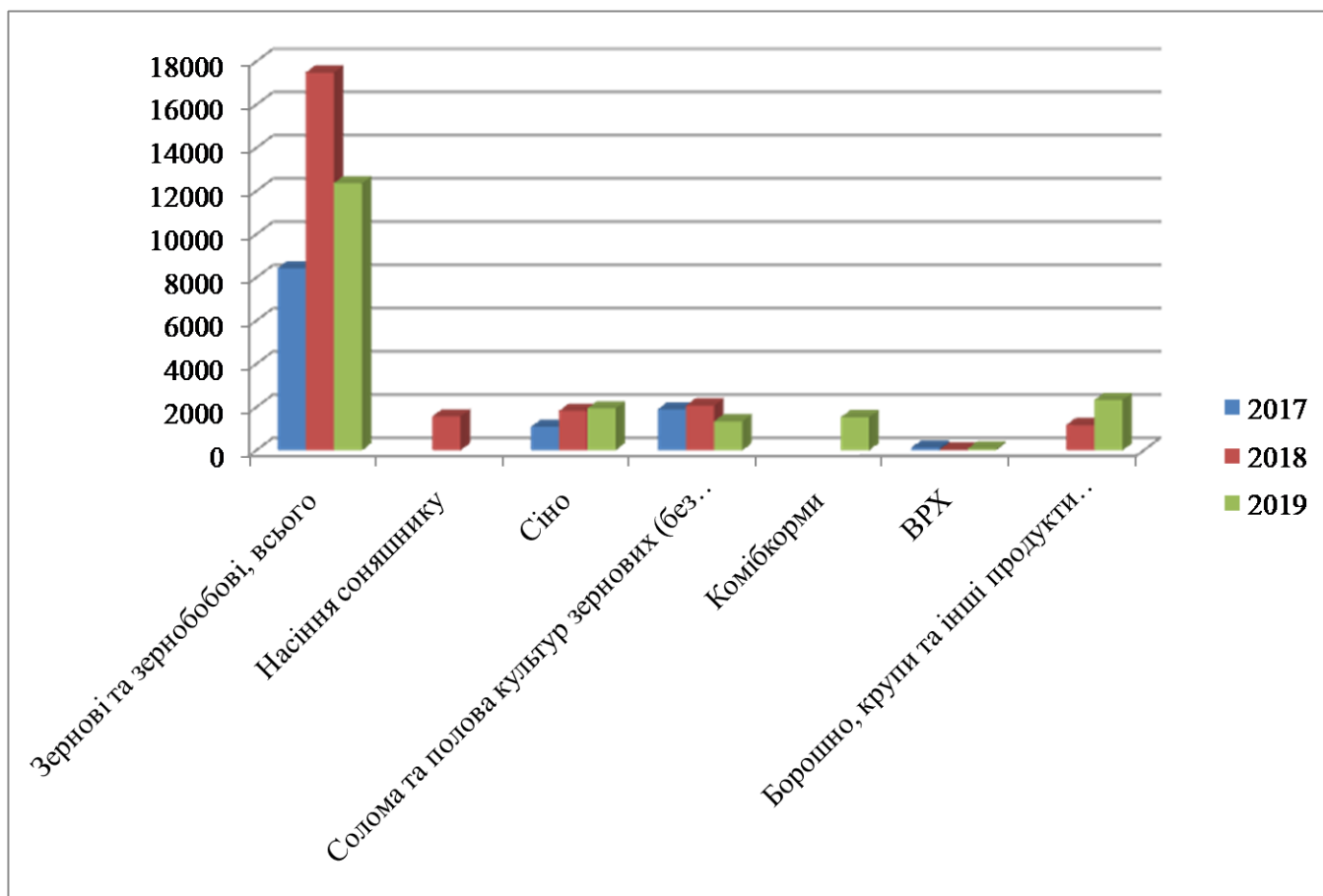

Рис. 3.2. Динаміка обсягу реалізованої продукції в ДП «Грозинське» протягом 2017-2019 років, ц

З даних дослідження прослідковується, те що у ДП «Грозинське» є відповідний потенціал як для виробництва продукції, так і її реалізації.

Остаточне вирішення проблеми збільшення доходів сільськогосподарських підприємств неможливе без зростання ефективності їх господарювання. Так чи інакше, цей складний комплекс протиріч відображається й у бухгалтерському обліку, який за призначенням повинен максимально об'єктивно відображати фактичний стан справ суб'єктів господарювання. Як основна інформаційна система бухгалтерський облік і фінансова звітність призначені відтворити реальний стан збільшення капіталу, джерел формування доходів, напрямів розподілу виторгу і прибутку.

3.2. Формування облікового процесу доходів від реалізації продукції, робіт і послуг

Важливу роль у повсякденній діяльності підприємства відіграє аналітичний облік, відображаючи в обліку економічні факти господарських операцій. Конкретність інформації в детальному розрізі розкривається при відкритті аналітичні рахунки до конкретного синтетичного рахунку. Групування та узагальнення даних бухгалтерського обліку в аналітичних звітах здійснюється не тільки з точки зору вартості, але і з точки зору матеріалу, а також включає додаткові довідкові дані [22].

Сільськогосподарське виробництво має технологічні та економічні особливості, які впливають на порядок визначення фінансових результатів. В той же час інформація про виручку і валовий дохід повинна бути достовірною, формуватися у фінансовому обліку і відобразитися у фінансовій звітності. Тому, пропонуємо доповнити «Звіт про фінансові результати» показником «Виручка від реалізації сільськогосподарської продукції». Він має бути пов'язаний із державним статистичним спостереженням «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» (ф. 50 с-г) [35].

Для нагромадження такої інформації в обліку пропонуємо відкрити два субрахунки і до одного з них відкрити аналітичні рахунки бухгалтерського обліку (рис. 3.3).

Погоджуємося з думкою Т.О. Меліхової [22], яка пропонує інформацію, щодо наведених аналітичних рахунків доходу, в рис. 3.3 групувати у єдиній аналітичній картці для кращої зручності їх узагальнення і зведення за певний період. Картка аналітичного обліку рахунків 70121, 70122, 70123, 70124 представлена в таблиці 3.3. На нашу думку, на підприємстві бухгалтер для перевірки правильності записів при заповненні даних за окремими рахунками і складання фінансової звітності має можливість субрахунок 702 розглядати з аналітичної точки зору.

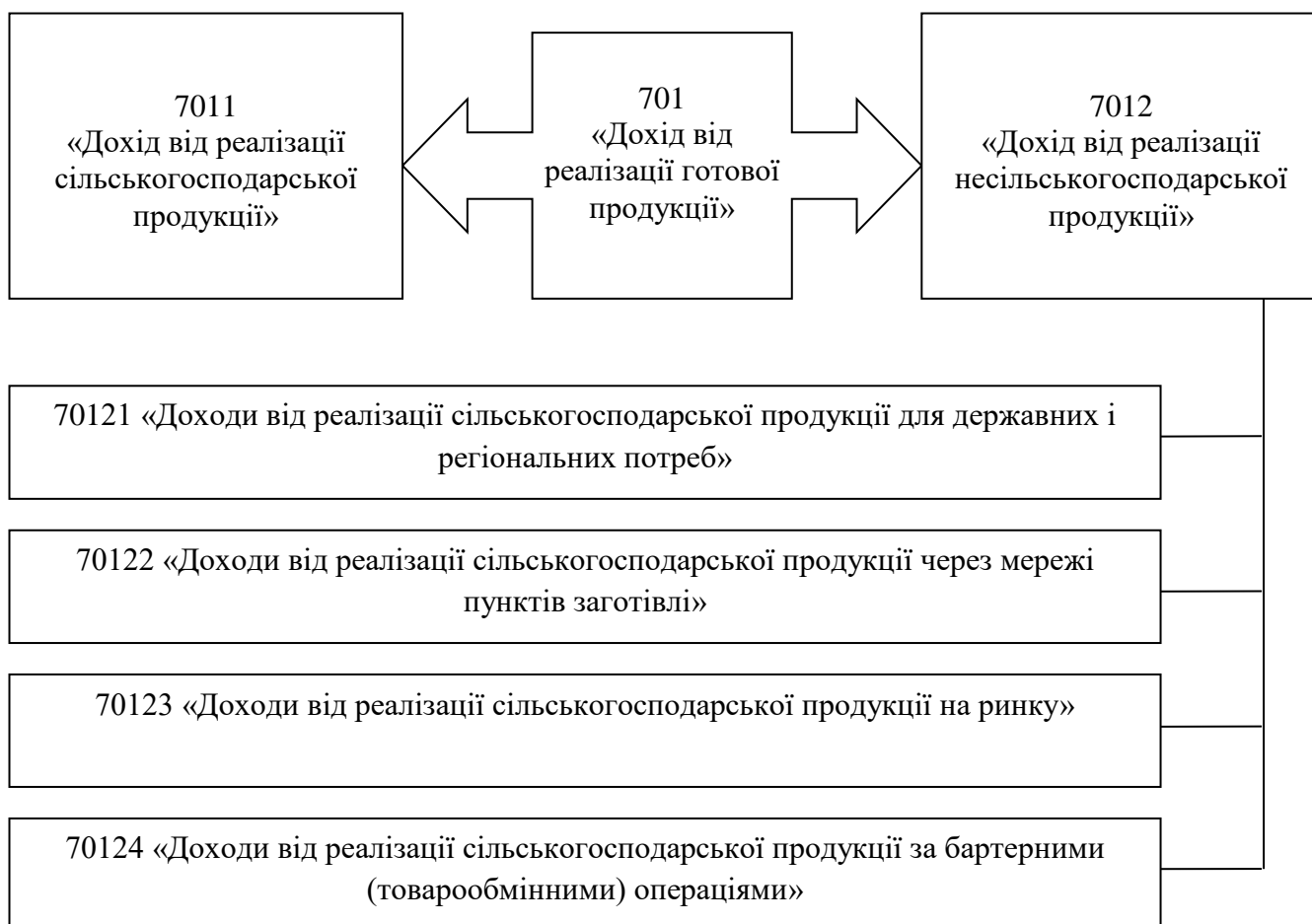

Рис. 3.3. Удосконалення субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції»

Таблиця 3.3

Аналітична картка обліку рахунків 70121, 70122, 70123, 70124

Дата	Аналітичні рахунки							
	70121		70122		70123		70124	
	дебет	кредит	дебет	кредит	дебет	кредит	дебет	кредит
Разом								

Для наочного бачення про отриману та реалізовану продукції за робочим планом рахунків затвердженим на підприємстві, пропонуємо розробити оборотну відомість, показники якої наведено на рис. 3.4. Зведена інформація, яка отримується при заповненні оборотної відомості набуде аналітично-контрольних можливостей відповідно до: вже одержаного доходу від реалізації за певним видом продукції протягом певного проміжку часу; відображення ПДВ при різних умовах реалізації продукції.

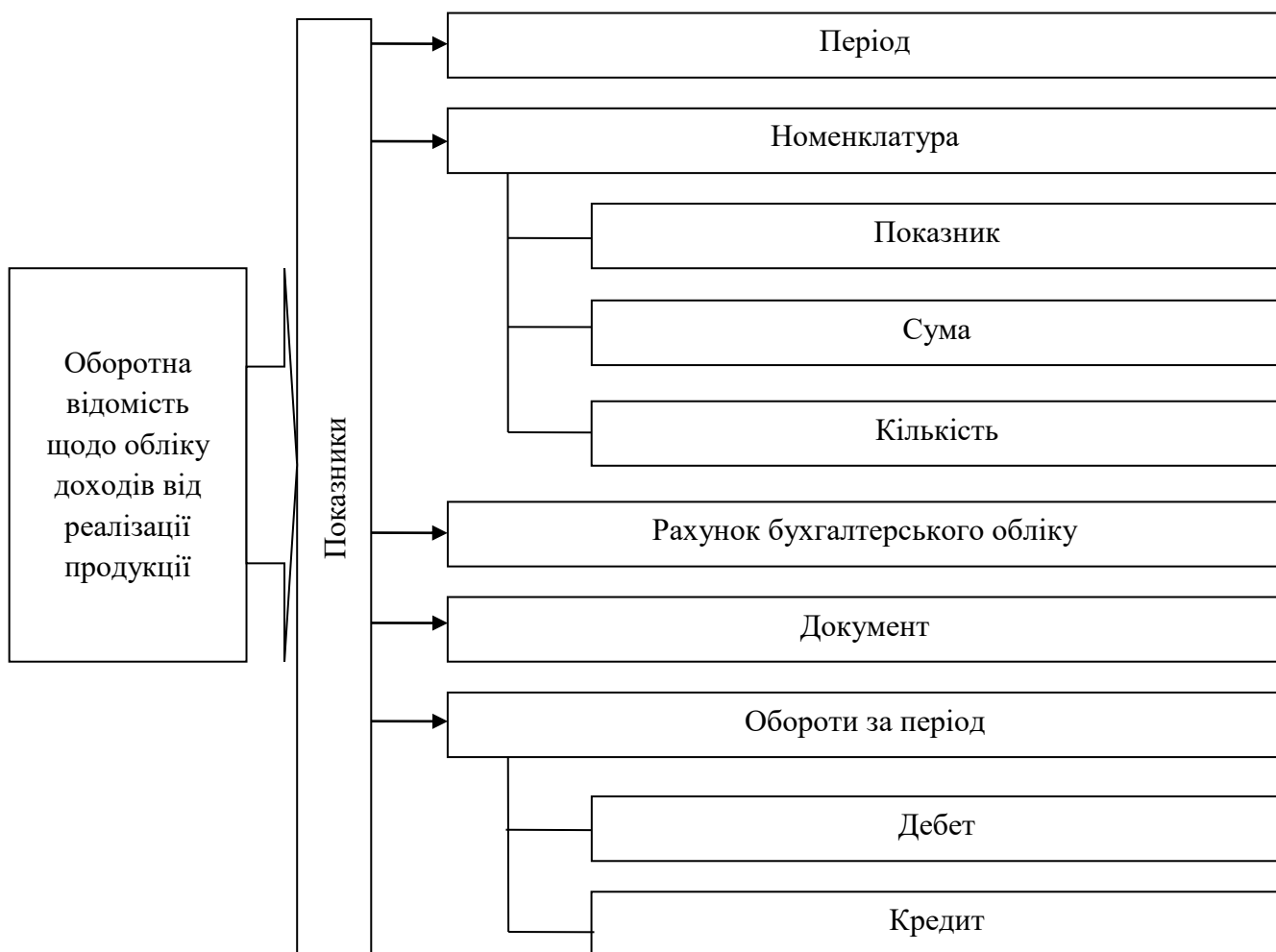

Рис. 3.4. Показники оборотної відомості щодо обліку доходів від реалізації продукції

Наведені показники оборотної відомості дадуть змогу бухгалтеру швидко зробити аналіз продукції щодо його:

- отримання (кількості, ціни, ПДВ, підпорядкованих документів, тобто рахунок-фактура, списання коштів з банківського рахунку, прибуткової накладної);
- реалізації (кількості, суми доходу, ПДВ, контрагентів, підпорядкованих документів, тобто договір, рахунок-фактура, надходження на банківський рахунок, видаткова накладна) [22].

У роботі удосконалено облік доходів від реалізації продукції, як інструмент ефективного управління бізнесом в контексті бухгалтерських та аналітичних деталей. Пропонується: робочий план рахунків для субрахунків; картка

аналітичного розрахунку; оборотна відомість для обліку доходів від реалізації продукції для деталізації аналітичної та контрольної інформації [22].

Запропоновані документи, на відміну від уже існуючих, враховують галузеві особливості підприємства і дають можливість розглянути 701 субрахунки з аналітичної точки зору з метою перехресної перевірки правильності записів на окремих рахунках та фінансових звітах. Розроблена аналітична система бухгалтерських рахунків, що враховує отримання даних про об'єкти обліку з різним рівнем деталізації [22].

3.3. Удосконалення системи оподаткування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг

У сучасному бізнес-середовищі одним із методів ефективного управління бізнесом є вдосконалення бухгалтерського обліку в контексті аналітичного групування та бухгалтерського та інформаційного забезпечення належного податкового планування, що дозволяє вдосконалити обробку інформаційних даних в бухгалтерському обліку, мінімізувати податкові платежі та підтримувати бухгалтерський облік високої якості. і готувати звіти з мінімальними зусиллями та ресурсами на всіх етапах бухгалтерського процесу. Всі ці аспекти залишаються актуальними для кожного працівника. Тому в наш час більшості управлінських компаній потрібна бухгалтерська та аналітична інформація про доходи з урахуванням специфіки галузі та послідовний алгоритм бухгалтерського та інформаційного забезпечення для мінімізації сплати податків, тобто оподаткованого доходу від продажу товарів, для вибору альтернативних схем податкового планування.

Через вплив податків на прибуток від продажу товарів податкове планування безпосередньо впливає на ефективність управління бізнесом. Основна мета компанії - продати товар і отримати для цього кошти, необхідні для виплати заробітної плати, податків та фінансування всіх витрат, пов'язаних з подальшим продовженням і

розширенням виробничого процесу. Для досягнення цієї мети необхідне податкове планування підприємств [22].

Єдиний легальний спосіб, який базується на використанні можливостей, пропонованих законом, у галузі податкового права - це зміна структури компанії, що веде до оптимізації оподаткування. Оптимізацію оподаткування можна здійснити за допомогою податкового планування, яке полягає у виборі організаційно-правової форми діяльності компанії, виборі принципів бухгалтерського обліку, виборі оптимальних умов для підприємства при укладанні контрактів, плануванні податкових платежів та зменшенні податкових зобов'язань.

Збільшення або зменшення податкового навантаження підприємства залежить від виду його діяльності та обраної податкової системи. Зміна або розширення видів діяльності суттєво впливає на розмір податкових платежів, при цьому розраховується найбільш ефективний варіант отримання позитивного результату [22].

Таким чином, компанія, обираючи спрощену або загальну систему оподаткування, має можливість управляти податковим тягарем або фінансовим результатом у процесі своєї діяльності. При податковому плануванні особливу увагу слід звертати на специфіку підприємницької діяльності, а також на економічну та правову природу господарських операцій.

Податкове планування дозволить приймати якісні управлінські рішення та оптимізувати податковий тягар компанії. Оподаткування доходів вимагає особливої уваги. Впровадження розробленого бухгалтерського та інформаційного алгоритму, що підтримує податкове планування з метою мінімізації сплати податків, що обкладаються доходами від продажу товарів, дозволяє не тільки планувати сплату податків, а й виявляти та контролювати фактори, що впливають на їх зміну [22] (рис. 3.5 - 3.6).

Для ефективного управління підприємством вдосконалено алгоритм обліку та інформації щодо мінімізації податкових платежів, з яких оподатковується дохід від продажу товарів на підприємстві під час вибору альтернативних схем податкового

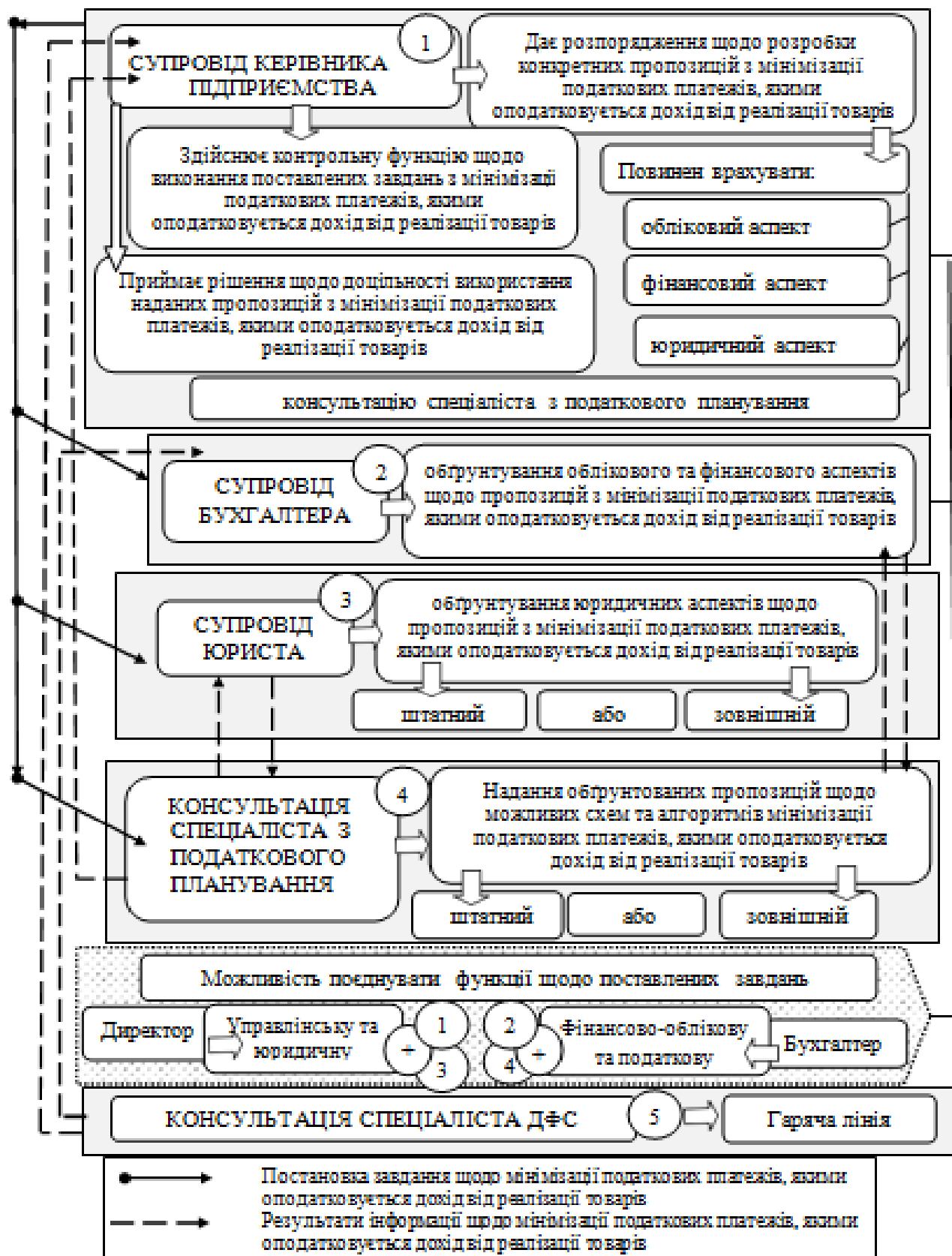

Рис. 3.5. Методи ведення бухгалтерського та інформаційного забезпечення з метою мінімізації сплати податків, які є оподатковуваним доходом від продажу товарів, при виборі альтернативних схем податкового планування [22]

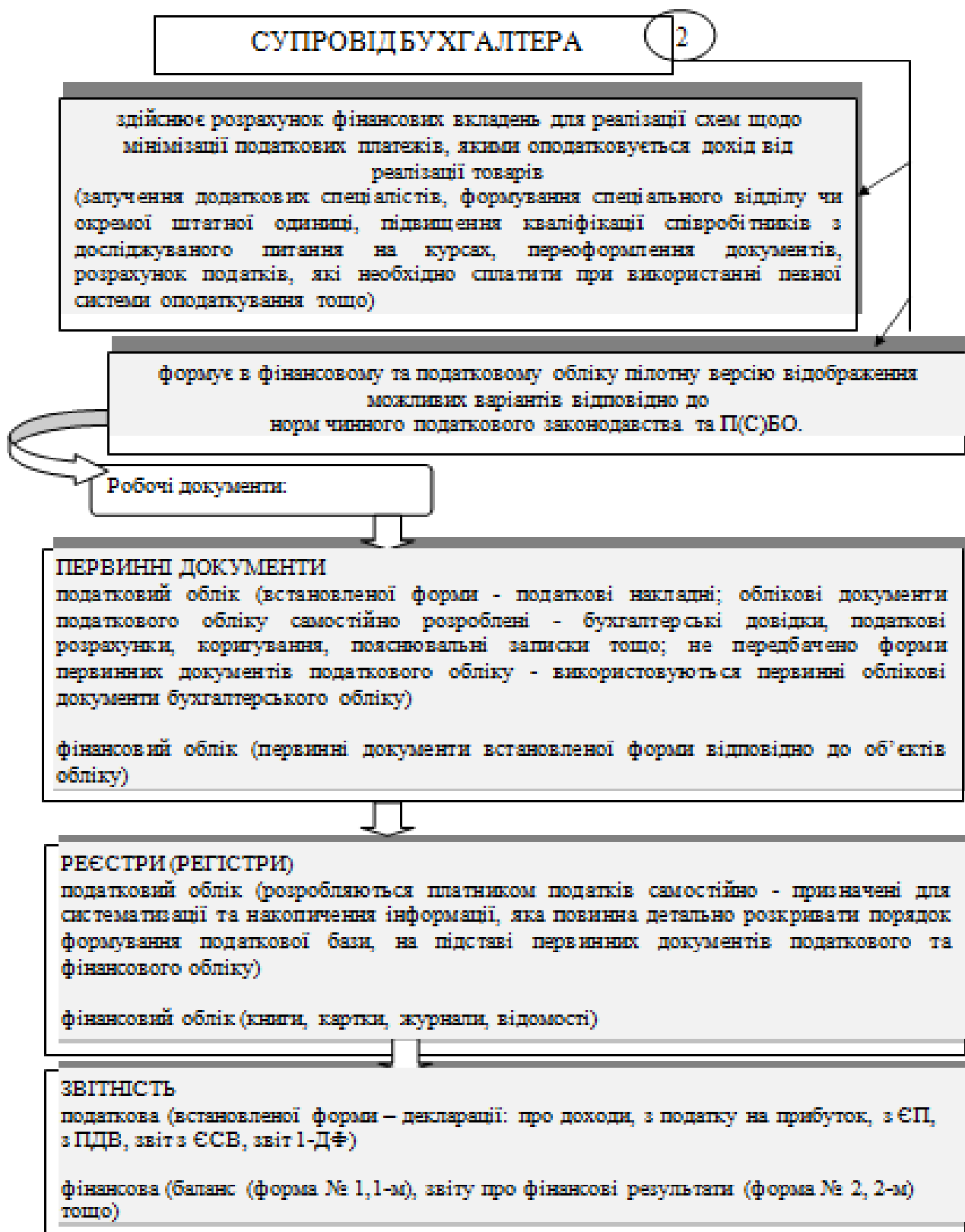

Рис. 3.6. Етапи бухгалтерського обліку для мінімізації сплати податків, що є оподатковуваним доходом від продажу товарів, з метою вибору альтернативних схем податкового планування [22]

планування. Цей алгоритм, на відміну від попередніх, включає такі елементи: підтримка та контроль керівника підприємства, етапи бухгалтерського процесу, юридична складова, податкова складова від незалежного спеціаліста та оцінка фахівця з податкового планування щодо можливості здійснення податкових платежів за товар. Впровадження розробленого алгоритму дозволить підприємству виявляти фактори, що впливають на їх зміни та контролювати їх стан.

Набір загальнодержавних та місцевих податків та зборів, які збираються відповідно до законодавства, є частиною податкової системи. Податок на додану вартість є одним із національних податків, що забезпечує стабільність надходження грошових коштів до державного бюджету. Це пов'язано з тим, що вона є частиною ціни товару (робіт, послуг) і повертається виробнику покупцем [39].

Тому, здійснюючи продаж товару, підприємство - платник ПДВ повинно розрахувати зобов'язання з ПДВ. Податкове зобов'язання - загальна сума податку на товари та послуги, отримані (нараховані) платником податку у звітному (податковому) періоді [39].

Розмір доходу підприємства залежить від предметів, умов реалізації продукції та цін. Дохід від реалізації продукції є одним із джерел фінансових ресурсів підприємства, його розмір та дата надходження впливають на фінансовий стан та платоспроможність підприємства.

ПКУ зазначає: «Для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням предмета оподаткування та податкових зобов'язань, на основі первинних документів, бухгалтерських записів, фінансової звітності та інших документів, пов'язані з обчисленням та сплатою податків і зборів, утримання яких передбачено Законом » [39].

Вище зазначене дозволяє сформулювати первинну схему розрахунку ПДВ (рис. 3.7).

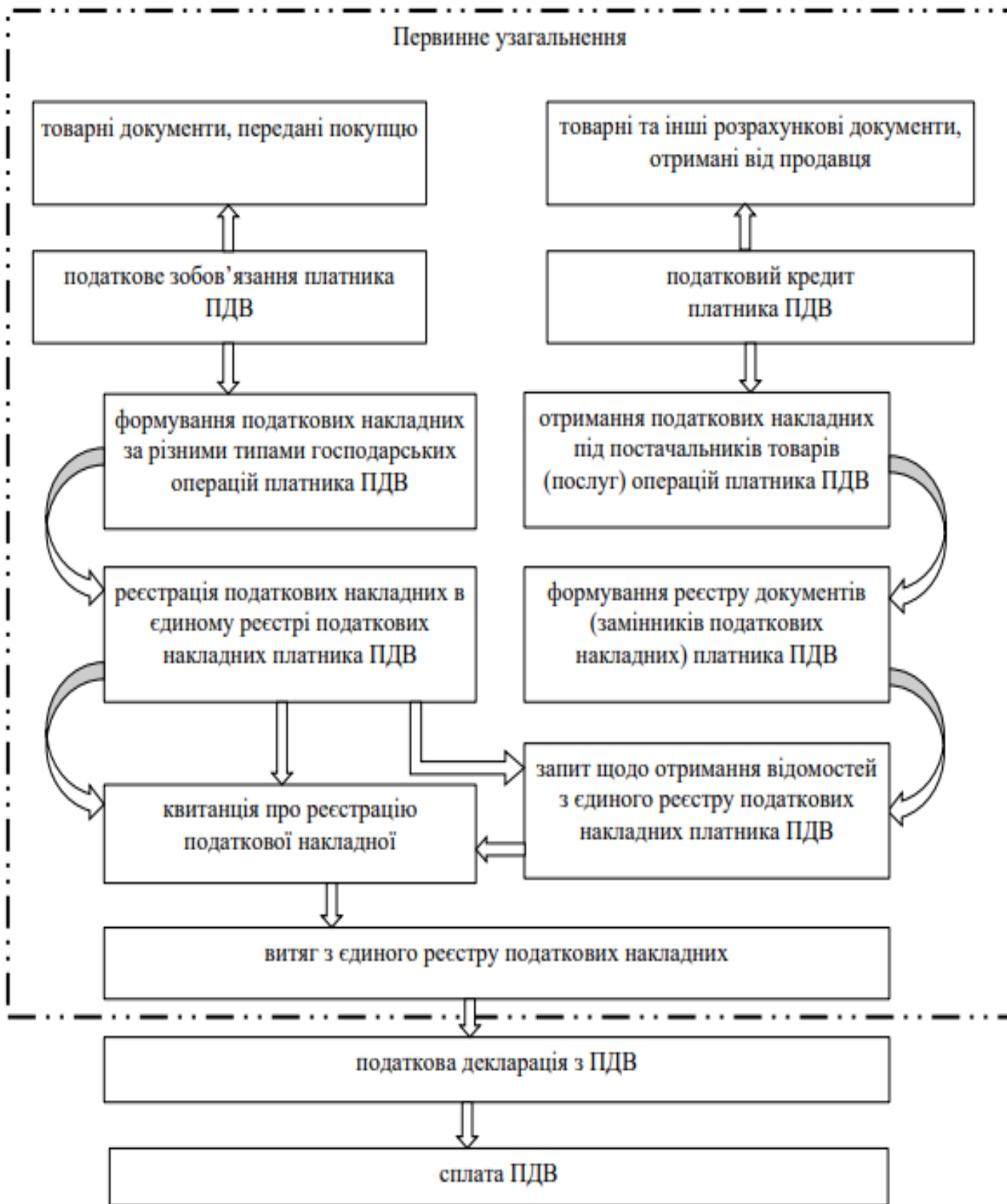

Рис. 3.7. Етапи первинного узагальнення розрахунків за ПДВ [41]

Так, здійснюючи операцію з постачання товарів (послуг), платник ПДВ - продавець товарів (послуг) зобов'язаний виставити податкову накладну,

zareestruvati її в одному реєстрі податкових накладних та надати її покупцеві за його запит. Податкові накладні, які не були передані покупцеві, а також податкові накладні, складені на поставку товарів (послуг), що звільняються від оподаткування, підлягають реєстрації в цьому електронному реєстрі. Підтвердженням продавця про прийняття податкової накладної або розрахунку виправлень до єдиного електронного реєстру є електронна квитанція у текстовому форматі, яка надсилається в день здійснення операції.

Крім того, платник податку може для отримання податкової накладної чи розрахунку надіслати електронний запит до одного реєстру податкових накладних. За запитом платник отримує електронне повідомлення про реєстрацію. Виявлення розбіжностей між даними податкової декларації (що формується на податкових накладних) та даними єдиного реєстру податкових накладних може бути підставою для проведення контролюючими органами позапланової виїзної перевірки документів.

Дослідження підтверджують складність ПДВ у всіх його проявах. Таким чином, незалежно від фінансових результатів господарської діяльності підприємців, які сплачують ПДВ, цей податок є найбільш бюджетним податком, що підтверджує його фіскальну ефективність.

Висновки до розділу 3

У досліджуваному підприємстві ДП «Грозинське» галузь рослинництва є основною, а галузь тваринництва – допоміжною. Виробничий напрям підприємства – зернові та зернобобові культури. Основний дохід (виручку) підприємство отримує від реалізації зернових культур та комбікорму. Асортимент продукції при реалізації є широким, тому це дає змогу досліджуваному підприємству зменшувати через недоотримання прибутку від основної діяльності рівень ризику.

З даних дослідження прослідковується, те що у ДП «Грозинське» є відповідний потенціал як для виробництва продукції, так і її реалізації.

У роботі удосконалено облік доходів від реалізації продукції, як інструмент ефективного управління бізнесом в контексті бухгалтерських та аналітичних деталей. Пропонується: робочий план рахунків для субрахунків; картка аналітичного розрахунку; оборотна відомість для обліку доходів від реалізації продукції для деталізації аналітичної та контрольної інформації

Для ефективного управління підприємством вдосконалено алгоритм обліку та інформації щодо мінімізації податкових платежів, з яких оподатковується дохід від продажу товарів на підприємстві під час вибору альтернативних схем податкового планування. Цей алгоритм, на відміну від попередніх, включає такі елементи: підтримка та контроль керівника підприємства, етапи бухгалтерського процесу, юридична складова, податкова складова від незалежного спеціаліста та оцінка фахівця з податкового планування щодо можливості здійснення податкових платежів за товар. Впровадження розробленого алгоритму дозволить підприємству виявляти фактори, що впливають на їх зміни та контролювати їх стан.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі обґрунтовано систему обліку, оподаткування та оцінка ефективності формування доходів від реалізації продукції, робіт і послуг, що дає можливість зробити наступні висновки:

1. Сільське господарство є стратегічно важливою галуззю українського національного господарства, яка забезпечує Україну продовольчою незалежністю та забезпечує зайнятість значної частини сільського населення, що не менш важливо. Але, на жаль, ось уже кілька років цей сектор агропромислового комплексу почав занепадати, і його розвиток стримується через недостатню та неефективну державну підтримку. Це призводить до зменшення кількості сільськогосподарських підприємств спостерігається у 2019 році відбулося зменшення підприємств сільського господарства на 9 одиниць, одна це не вплинуло на продовження збільшення обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) (протягом 2010-2019 рр на 456,4 млрд грн) та отримання чистого прибутку у 2019 році 92,8 млрд грн..

2. В умовах самозабезпечення та самофінансування важливим завданням кожного сільськогосподарського підприємства є забезпечення максимального рівня прибутковості, розширення сфер доходу. Тому категорія доходу в ринковій економіці є вирішальною і є одним із найважливіших показників, що відображає його фінансовий стан, який відображає мету бізнесу. У той же час неможливо управляти доходами підприємств без якісної бухгалтерської підтримки. Саме в системі бухгалтерського обліку формується інформація про доходи, необхідна управлінському персоналу для виявлення резервів для розширення бізнесу, підвищення конкурентоспроможності та ефективності.

3. Ведення обліку та складання фінансової звітності на ДП «Грозинське» здійснюється на підставі Наказу «Про облікову політику підприємства», в якому міститься розділ про облік доходів та фінансових результатів діяльності.

Формування доходу від реалізації продукції (товарів) необхідно моніторити з моменту укладання договору (контракту) купівлі-продажу. Особливу увагу необхідно приділяти обґрунтованості ціни продукції (товару), виходячи з

конкретних умов ринку збуту, а також обґрунтованому застосуванню звичайних і трансферних цін, а також різного роду знижок, що надаються до ціни продукції (товару).

4. Синтетичний облік доходів від реалізації продукції на ДП «Грозинське» ведеться на відокремленому рахунку 70 «Доходи від реалізації», який призначений для пооб'єктного обліку за окремими групами.

5. Одним із загальнодержавних податків, який забезпечує до державного бюджету стабільність грошових надходжень є податок на додану вартість. Суть ПДВ полягає в тому, що саме податок з доданої вартості виступає частиною новоствореної вартості, що генерується на кожному етапі виробництва або збуту, а його сума включається до ціни продажу товарів (робіт, послуг) і сплачується кінцевим споживачем. ПДВ нараховується на підставі кожної купівлі-продажу, від виробництва товарів до їх продажу. На кожному етапі сума ПДВ визначається як різниця між сумою податку, який сплачений споживачем товару, та сумою податку, сплаченого його виробником постачальнику сировини, робіт та послуг. У такому випадку на кожному етапі виробництва та торгівлі товарами компанія відшкодовує свої витрати та додає податок до нової вартості на підприємстві.

6. У досліджуваному підприємстві ДП «Грозинське» галузь рослинництва є основною, а галузь тваринництва – допоміжною. Виробничий напрям підприємства – зернові та зернобобові культури. Основний дохід (виручку) підприємство отримує від реалізації зернових культур та комбікорму. Асортимент продукції при реалізації є широким, тому це дає змогу досліджуваному підприємству зменшувати через недоотримання прибутку від основної діяльності рівень ризику. З даних дослідження прослідковується, те що у ДП «Грозинське» є відповідний потенціал як для виробництва продукції, так і її реалізації.

7. У роботі удосконалено облік доходів від реалізації продукції, як інструмент ефективного управління бізнесом в контексті бухгалтерських та аналітичних деталей. Пропонується: робочий план рахунків для субрахунків; картка аналітичного розрахунку; оборотна відомість для обліку доходів від реалізації продукції для деталізації аналітичної та контрольної інформації

8. Для ефективного управління підприємством вдосконалено алгоритм обліку та інформації щодо мінімізації податкових платежів, з яких оподатковується дохід від продажу товарів на підприємстві під час вибору альтернативних схем податкового планування. Цей алгоритм, на відміну від попередніх, включає такі елементи: підтримка та контроль керівника підприємства, етапи бухгалтерського процесу, юридична складова, податкова складова від незалежного спеціаліста та оцінка фахівця з податкового планування щодо можливості здійснення податкових платежів за товар. Впровадження розробленого алгоритму дозволить підприємству виявляти фактори, що впливають на їх зміни та контролювати їх стан.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверчев И. В. *Управленческий учет и отчетность. Постановка и внедрение.* М.: Вершина, 2007. 512 с.
2. Аджамська М.А., Сокольська Р.Б. Удосконалення обліку доходів у сучасних умовах господарювання. URL: https://nmetau.edu.ua/file/conf-nmetau_accounting_2019_part1.pdf
3. Аткинсон Е., Банкер Р., Каплан М. Р., М. С. Янг *Управленческий учет*; пер. с англ. 3-е изд. М. : Вильямс, 2003. 878 с.
4. Бабченко Н. М. Визнання моменту реалізації. *Економіка АПК.* 2005. № 3. С. 83–86.
5. Білоусова І. Проблеми вдосконалення управлінського обліку. *Бух. облік і аудит.* 2008. № 3. С. 35–40.
6. Бірюкова О. Облік реалізації готової продукції. *Бухгалтерія у сільському господарстві.* 2004. № 19. С. 6–7.
7. Васільєва Л.М., Неїсало В.В. Теоретичні та облікові аспекти реалізації продукції. *«Молодий вчений»* № 12.1 (40). 2016 р.
8. Гамова О. В., Козачок І. А., Бортник Г. О. Розробка програми аудиту доходів від реалізації готової продукції на підприємстві. *Агросвіт.* 2019. № 4. С. 24-31.
9. Голов С. Ф. *Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку* : монографія. К. : Центр учбової л-ри, 2007. 522 с.
10. Дзюба О., Волинець Ю. Податок на додану вартість: економічна сутність та особливості законодавчого закріплення в сучасних умовах. *Економічний аналіз.* 2012. Вип. 10. Ч. 2. С. 219-222.
11. Дуб Т.В. Формування об'єктів обліку доходів від реалізації продукції в лісогосподарських підприємствах. *Економіка, облік, податки в суспільстві.* № 3(5). 2019. С. 49-50.
12. Дубініна М.В., Вишенська Л.М. Управління інформаційною системою обліку фінансових результатів діяльності аграрних підприємств. *Вісник*

Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету. 2015. № 1 (55). С. 83-85.

13. Єлбаєва І.Р. Економічна сутність доходу підприємства. *Наукові записки*. Вип.11. Частина І. Кіровоград: КНТУ, 2011. С. 307–310.

14. Єршова Н. Ю. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №8. С. 368-374.

15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 12.12.2017 № 1019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

16. Карпенко Є.А., Шийка Г.І. Облік доходів від реалізації за міжнародними та національними стандартами. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Інфраструктура ринку*. Випуск 17. 2018. С. 441-446

17. Кузьмінський Ю., Мачуга Р. Бухгалтерська інформація в управлінських рішеннях підприємств харчової промисловості. *Бух. облік і аудит*. 2009. № 3. С. 13-21.

18. Лайко П. А., Ляшенко Ю. І. Фінанси АПК. К.: ДІА, 2000. 225 с.

19. Левицька С. Управлінський та внутрішньогосподарський облік: завдання, мета, чинники ефективного впровадження. *Бух. облік і аудит*. 2009. № 2. С. 27–35.

20. Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФЗ 15. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 21. С. 38-41.

21. Маценко Л.Ф. Концептуальні відмінності обліку доходів після введення МСФЗ 15 «Виручка за контрактами із замовниками». *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 701–705.

22. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Мисливка К. А. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6888>

23. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 27.03.2013 р. № 433. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

25. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU13010>

26. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів із клієнтами». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU17027.html.

27. Мороз Ю. Ю., Цал-Цалко Ю. С., Ейсмонт В. С., Гайдучок Т. С., Цегельник Н. І. Бухгалтерський облік і аудит в управлінні лісогосподарським підприємством : підручник. Житомир. Рута, 2019. 372 с.

28. Мэтьюс М. Р., Перера М. Х. Теория бухгалтерского учета: ученик, пер. с англ.; под ред. Я. В. Соколова, И. А. Смирновой. М.: Аудит, ЮНИТИ, 1999. 663 с.

29. Назарова Г. Б. Основні принципи формування доходів підприємств з метою визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20(1). С. 259-268.

30. Нападівська Л. В. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин. *Бух. облік і аудит*. 2009. № 8–9. С. 78–93.

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

32. Ніколаєва В. П. Оцінка ефективності управління формуванням доходів з операційної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_7_41.

33. Осадча Г. Г., Пушкарьова М. В. Облік доходів у системі управління підприємством. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 6. С. 71-75.

34. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

35. Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство України . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

36. Павлова Г.Є., Приходько І.П., Щербина А.А. Аналітична оцінка обсягів реалізації продукції та обліковий аспект доходу сільськогосподарського підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. Випуск 1 (12) 2018. С. 385-389.

37. Палий В. Ф. Управленческий учет – новое прочтение внутривозвратного расчета. *Бух. учет*. 2000. № 17. С. 58—62.

38. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291. – URL: <http://www.minfin.gov.ua>

39. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

40. Подолянчук О. А., Домбровська В. В. Облік та звітність за податком на додану вартість. *Ефективна економіка*. 2018. № 5. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6337>

41. Подолянчук О.А. Податок на додану вартість: сутність та стан первинного обліку. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 1. С. 82- 102.

42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 627. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.20012 № 205. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>.

44. Потриваєва Н.В., Христенко О.О., Гавалешко К.О. Особливості формування та обліку доходу від реалізації сільськогосподарської продукції:

теоретичний аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаївський національний університет ім. В. Сухомлинського. Вип.18, 2017.С. 556-561. URL: <http://www.global-national.in.ua/archive/18-2017/105.pdf>

45. Приходько І.П. Облікова політика сучасного підприємства: теоретичні аспекти формування. *Економіка та держава*. 2013. № 5. С.73-77.

46. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/996-14/ed20180701>

47. Прунцева Г. О. Уніфікація фінансового та податкового бухгалтерського обліку. *Економіка АПК*. 2004. № 12. С. 90.

48. Рада з МСФЗ опублікувала новий стандарт з обліку виручки. URL: <http://msfz.minfin.gov.ua/uk/News/Pages/radazmsfzopublikovalanovuistandzoblvury4ku.aspx>.

49. Теорія бухгалтерського обліку : монографія / Л. В. Нападовська, М. Добія, Ш. Сандер, Р. Матезіч та ін. ; за заг. ред. Л. В. Нападовської. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 735 с.

50. Ткаченко Т. П., Тульчинська С. О., Бойчук Д. В. Управління доходами на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 3.

51. Удосконалення економічного механізму функціонування аграрних підприємств в умовах невизначеності: зб. наук. праць за матеріалами. міжнар. наук.-практ. конф., 19–20 травня 2004 р. К.: КНЕУ, 2004. 595 с.

52. Хендриксен Э., М. Ф. Ван Бреда Теория бухгалтерского учета. М.: Финансы и статистика, 1997. 574 с.

53. Циліорик Г. І. Напрямки поліпшення якості облікової інформації щодо формування та розподілу доходів. *Облік і фінанси АПК*. 2009. № 4. С. 122-127.

54. Чирва А.А. Удосконалення облікової політики підприємства в частині обліку ПДВ. *Облік і фінанси*. 2015. №4 (70). С. 67-71.

55. Чумаченко М. Управлінський облік в Україні. *Бух. облік і аудит*. 2001. № 6. С. 43–47.

56. Шерер І. Л. Модель організації обліку доходів за програмами лояльності відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2018. № 1. С. 186-195.

57. Шипіна С.Б. Облікове відображення доходу від реалізації: відмінності МСФЗ (IAS) 18 «Виручка» та НП(С)БО15 «Дохід». *Вісник ЖДТУ*. Вип. №2 (60). 2012. С. 165-170.

58. Юрченко О. Податок на додану вартість: аналіз податкової реформи 2016 року. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. №12. С. 18-25.

ДОДАТКИ